

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

C 192

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Tom 54

1 lipca 2011

Powiadomienie nr

Spis treści

Strona

I Rezolucje, zalecenia i opinie

REZOLUCJE

Komitety Regionów**90. sesja plenarna w dniach 11 i 12 maja 2011 r.**

2011/C 192/01

Rezolucja Komitetu Regionów „Stawianie czoła oddziaływaniu i skutkom rewolucji w regionie Morza Śródziemnego”

1

OPINIE

Komitety Regionów**90. sesja plenarna w dniach 11 i 12 maja 2011 r.**

2011/C 192/02

Opinia Komitetu Regionów „Modernizacja polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych: W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień”

4

2011/C 192/03

Opinia Komitetu Regionów „Polityka rozwojowa UE na rzecz wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego rozwoju – zwiększenie skuteczności polityki rozwojowej UE”

10

PL

Cena:
3 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

<u>Powiadomienie nr</u>	Spis treści (ciąg dalszy)	Strona
2011/C 192/04	Opinia Komitetu Regionów „Wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof”	15
2011/C 192/05	Opinia Komitetu Regionów „WPR do 2020 r.: sprostac wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi”	20

III Akty przygotowawcze

Komitet Regionów

90. sesja plenarna w dniach 11 i 12 maja 2011 r.

2011/C 192/06	Opinia Komitetu Regionów „Ambitna polityka europejska na rzecz systemów zapewniania jakości produktów rolnych”	28
2011/C 192/07	Opinia Komitetu Regionów „Pakiet mleczny”	36

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

90. SESJA PLENARNA W DNIACH 11 I 12 MAJA 2011 R.

Rezolucja Komitetu Regionów „Stawianie czoła oddziaływaniu i skutkom rewolucji w regionie Morza Śródziemnego”

(2011/C 192/01)

KOMITET REGIONÓW

Narastający kryzys humanitarny

1. Z niepokojem śledzi zmiany i niepewną sytuację na południowym wybrzeżu Morza Śródziemnego i w pełni popiera proces reform społecznych, gospodarczych i politycznych, który powinien przynieść prawdziwą demokrację i nową stabilności we wszystkich objętych nim państwach oraz stworzyć kobietom i mężczyznom w tym regionie rzeczywiste szanse na budowę pokoju i dobrobytu. Wyraża ubolewanie z powodu wszelkich form przemocy i łamania praw człowieka w niektórych państwach regionu oraz zdecydowanie potępia takie działania. Usilnie wzywa Unię Europejską do szybkiego podjęcia odpowiedzialności w zakresie wspierania przemian pokojowych i transformacji demokratycznej.

2. Jest zaniepokojony przepływami uchodźców w wyniku wydarzeń w północnej Afryce, które to przepływy mają bezpośredni wpływ na te państwa członkowskie i ich społeczności lokalne, które są położone najbliżej tego regionu. Podkreśla w związku z tym, że należy bezzwłocznie dać konkretny wyraz solidarności i okazać konieczne wsparcie, do czego Unia Europejska i państwa członkowskie zobowiązały się w oświadczeniu Rady Europejskiej z 11 marca 2011 r. oraz w konkluzjach Rady Europejskiej z 24–25 marca 2011 r.

3. Przypomina oświadczenie kierownictwa KR-u z 4 marca 2011 r. ⁽¹⁾, w którym poparto aspiracje narodów całego regionu oraz wyrażono solidarność Komitetu z ich wezwaniami do wprowadzenia skutecznie funkcjonującej demokracji, pluralizmu politycznego, podstawowych wolności i poszanowania praw człowieka.

4. Zauważa, że wiele osób przemieszcza się do UE z powodów gospodarczych, politycznych lub społecznych. Dostrzega, że część z nich to osoby przesiedlone z powodu sytuacji kryzysowej w regionie, które mogą mieć uzasadnione podstawy do tego, by starać się o azyl czy ochronę międzynarodową. Przypomina, że prawo do azylu zostało zagwarantowane między innymi w Karcie praw podstawowych i że jego przyznawanie wynika ze zobowiązań UE i państw członkowskich na mocy prawa międzynarodowego.

5. Dostrzega, że brak stabilności politycznej i społecznej w państwach południowego wybrzeża Morza Śródziemnego połączony z represjami, trudnościami gospodarczymi w szeregu sektorów oraz stałym pogarszaniem się stanu środowiska to główne przyczyny migracji ludności w ramach regionu i z regionu oraz że migracja najprawdopodobniej utrzyma się, ponieważ coraz więcej ludzi ucieka przed zamieszkami politycznymi i biedą.

Bezpośrednia reakcja na kryzys

6. Podkreśla potrzebę bezpośredniego i pilnego zareagowania na pogarszającą się sytuację humanitarną, z uwzględnieniem podstawowych praw i indywidualnej sytuacji zainteresowanych osób. Sądzi, że reakcja ta wymaga skoordynowanego podejścia ze strony UE, państw członkowskich i władz regionalnych i lokalnych, oraz przypomina, że instytucje i agencje UE oraz państwa członkowskie mogą korzystać z doświadczeń miast i regionów z całej UE w zakresie reagowania kryzysowego i ochrony ludności. Wspomniane podejście powinno także uwzględniać zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, co pozwoli wykorzystać kontakty międzyludzkie w zainteresowanych państwach.

⁽¹⁾ CdR 113/2011.

7. Wzywa do okazania prawdziwej solidarności z państwami członkowskimi i społecznościami najbardziej dotkniętymi przepływami migracyjnymi, w oparciu o sprawiedliwy podział odpowiedzialności operacyjnej i finansowej zgodnie z art. 80 TFUE. Apeluje do UE i państw członkowskich, by stale dostosowywały działania do rozwoju sytuacji, uwzględniając potrzeby ludności migrującej i przesiedlonej oraz społeczności, które zapewniają jej pomoc.

8. Wzywa władze lokalne i regionalne UE, by wsparły plan działania na rzecz podziału obciążeń mający pomóc w rozmieszczeniu uchodźców z regionu i utworzeniu funduszu solidarności w związku z presją humanitarną wywołaną przez kryzys, a tym samym by nakłoniły państwa członkowskie do uruchomienia mechanizmu przewidzianego w dyrektywie Rady 2001/55/WE (w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami, w oparciu o zasadę solidarności między państwami członkowskimi) oraz do okazania prawdziwego zaangażowania Unii Europejskiej na rzecz zasady solidarności i podziału odpowiedzialności.

9. Wzywa, by do czasu przyznania środków specjalnych umożliwić bezzwłoczne wykorzystanie istniejących instrumentów finansowych w celu podjęcia działań na zainteresowanych obszarach tak, by można było podołać sytuacjom kryzysowym związanym z napływem migrantów.

10. Sugeruje, by wprowadzić środki wyrównawcze w celu wsparcia obszarów, które najbardziej ucierpiały w sytuacji kryzysowej, tak by zrównoważyć znaczne straty i negatywne skutki ponoszone przez gospodarkę lokalną, zwłaszcza w kluczowych branżach: turystyce i rybołówstwie.

11. W tym kontekście proponuje dokonanie przeglądu dyrektywy Rady 2001/55/WE, by jasniej określić, co stanowi „masowy napływ” migrantów – być może poprzez odniesienie do liczby ludności państwa przyjmującego.

12. Podkreśla, że wszystkie działania podejmowane przez państwa członkowskie muszą być zgodne z prawodawstwem UE, oraz szanować dorobek prawny z Schengen, który gwarantuje swobodny przepływ obywateli w UE i dlatego jest zasadniczym osiągnięciem integracji europejskiej, a także chronić podstawowe prawa człowieka określone w instrumentach prawa międzynarodowego i w traktatach unijnych, a zwłaszcza w Karcie praw podstawowych.

13. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji Europejskiej mającą na celu ochronę wspólnotowego charakteru systemu Schengen tak, aby konieczna odpowiedź na wydarzenia zewnętrzne udzielana przez ten system oparta była na przejrzy-
stych, wspólnych zasadach europejskich i by nie ograniczała nadmiernie istniejącej współpracy transgranicznej.

Reakcja długofalowa

14. Jest bardziej niż kiedykolwiek świadomy palącej potrzeby opracowania szeroko zakrojonej wspólnej polityki imigracyjnej i azylowej w oparciu o solidarność i sprawiedliwy podział odpowiedzialności. Podkreśla, że udział władz lokalnych i regionalnych w polityce dotyczącej legalnej migracji i integracji migrantów jest kwestią priorytetową.

15. Nalega na podjęcie wszelkich możliwych wysiłków, aby przeciwdziałać nielegalnej migracji i jej skutkom ubocznym, zwłaszcza handlowi ludźmi. Popiera zawarcie umów o readmisji między UE a państwami regionu. Wzywa do dokonania przeglądu upoważnień i roli Fronteksu, w tym do wzmocnienia jego zasobów finansowych, technicznych i ludzkich na potrzeby patrolowania granic UE, łącznie z wybrzeżami Morza Śródziemnego.

16. Przyłącza się do nawoływań o dokonanie przeglądu obecnego prawodawstwa dotyczącego azylu, a zwłaszcza mechanizmu ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o azyl, oraz wzywa instytucje UE i państwa członkowskie, by kontynuowały prace prowadzące do pełnego utworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego. Spodziewa się, że Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu będzie zapewniał cenne wsparcie w zakresie zarządzania migracją państwom członkowskim, które są najbardziej dotknięte tym zjawiskiem.

17. Jest przekonany, że demokracja oparta na wolnych i sprawiedliwych wyborach oraz rządach prawa, a także sprawnie działająca i demokratyczna administracja lokalna i regionalna są warunkiem pojawienia się stabilności oraz rozwoju politycznego i gospodarczego w zainteresowanych państwach oraz mają kluczowe znaczenie w umożliwianiu obywatelom wykorzystywania ich zdolności z pożytkiem dla ich kraju.

18. Podkreśla, że programy tworzenia zdolności są użyteczne w praktyce w kontekście rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa, oraz – podając jako konkretny przykład program pilotażowy dotyczący instrumentu na rzecz administracji lokalnej (Local Administration Facility) ⁽²⁾ – proponuje, by opracować podobne inicjatywy dla państw południowego wybrzeża Morza Śródziemnego z myślą o wsparciu tworzenia w nich zdolności na poziomie lokalnym i regionalnym.

19. Odnotowuje powiązania między polityką dotyczącą migracji a polityką rozwojową i dostrzega potrzebę opracowania polityki sprzyjającej tworzeniu w regionie takich warunków społeczno-gospodarczych, jakie mogą zagwarantować lokalnym społecznościom stabilną przyszłość, zmniejszając zachęty do emigracji. W szczególności sądzi, że niezbędne jest ograniczenie ubóstwa i stworzenie miejsc pracy dla młodszego pokolenia, i wzywa w związku z tym do pełnego wykorzystania istniejących zasobów i doświadczenia UE w celu wsparcia edukacji i szkolenia zawodowego w tych państwach.

⁽²⁾ KR współpracuje już ściśle z Komisją Europejską, aby wesprzeć ten program pilotażowy, ograniczony obecnie do państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących.

20. Podkreśla znaczenie intensyfikacji handlu z tymi krajami i inwestycji w nich oraz zapewnienia mechanizmów mikrokredytowych z myślą o tworzeniu małych przedsiębiorstw jako o środka umożliwiającym tym krajom zwiększenie wzrostu gospodarczego i zmniejszenie ubóstwa. Zwiększenie wymiany handlowej z Afryką Północną byłoby korzystne także dla Europy, gdyż doprowadziłoby do utworzenia wielu miejsc pracy dla Europejczyków i wzrostu gospodarczego w UE. W związku z powyższym wzywa do podjęcia wspólnych wysiłków na rzecz zniesienia istniejących barier handlowych.

21. Jest przekonany, że Unia dla Śródziemnomorza może odegrać ważną rolę w rozwiązywaniu kwestii migracji i jej skutków, o ile wszystkie zainteresowane strony wykażą konieczną do tego wolę polityczną i będą dysponowały odpowiednimi środkami. Podkreśla w tym kontekście wkład, jaki może wnieść Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM), ułatwiając współpracę i wymianę wiedzy między władzami lokalnymi i regionalnymi. Sugeruje, by Zgromadzenie ARLEM szczegółowo rozważyło sytuację i wśród swych priorytetów zamieściło odpowiednią odpowiedź na rozgrywające się obecnie wydarzenia oraz w ramach swych kompetencji podjęło konieczne kroki, by czynnie wesprzeć proces demokratyzacji zachodzący w odnośnych krajach.

22. Zauważa, że dyplomacja na poziomie miast i regionów może pomóc wspierać i konsolidować obecne procesy demokratyzacji, sprzyjać angażowaniu się w nie ogółu społeczeństwa oraz poprawić relacje między społeczeństwem a rządem.

23. Wzywa Komisję Europejską do zadbania o to, by w ramach planowanych inicjatyw politycznych⁽³⁾ stworzyć podstawy opracowania wszechstronnych reakcji, w tym uwzględnić na rolę i wkład władz lokalnych i regionalnych, oraz o to, by w ścisłej współpracy ze szczeblem lokalnym i regionalnym tworzyć dalsze synergie między polityką dotyczącą imigracji i azylu, działań zewnętrznych i rozwoju.

24. Poleca przewodniczącej KR-u przekazanie niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Komisji Europejskiej, węgierskiej prezydencji Rady UE, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, wspólprezydencji i sekretariatowi Unii dla Śródziemnomorza, Zgromadzeniu Parlamentarnemu Unii dla Śródziemnomorza oraz ARLEM-owi.

Bruksela, 12 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽³⁾ Takich jak na przykład: przegląd europejskiej polityki sąsiedztwa, roczne sprawozdanie na temat migracji i azylu, komunikat w sprawie większej solidarności wewnątrz UE, komunikat w sprawie migracji i mobilności na rzecz rozwoju oraz globalne podejście do kwestii migracji.

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

90. SESJA PLENARNA W DNIACH 11 I 12 MAJA 2011 R.

**Opinia Komitetu Regionów „Modernizacja polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych:
W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień”**

(2011/C 192/02)

KOMITET REGIONÓW

- Wyraża zadowolenie, że Komisja traktuje MŚP jako filar unijnej gospodarki, i uważa, że dobry dostęp MŚP do procedur zamówień publicznych ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania zatrudnienia. Dlatego tak ważne jest, by jak najbardziej zniwelować utrudnienia, z którymi zmagają się MŚP przy zgłaszaniu ofert w przetargu.
- Zaleca Komisji, by zachęcała do umożliwienia oferentom na szczeblu krajowym składania wniosków o tzw. „paszporty zamówień publicznych” (najlepiej w formie elektronicznego systemu rejestracji), oraz by ujednoliciła treść i sposób stosowania tych paszportów. Taki paszport oznaczałby, że dany przedsiębiorca posiada oświadczenia i dokumenty potwierdzające często wymagane przez instytucje zamawiające w przetargach publicznych. Złożenie wniosku o „paszport zamówień publicznych” oszczędza przedsiębiorcy późniejszych nakładów związanych z ciągłym przedkładaniem tych samych oświadczeń i dokumentów potwierdzających. Dla przedsiębiorców, którzy często uczestniczą w procedurach udzielania zamówień publicznych, byłaby to duża oszczędność czasu i zasobów.
- Przykłada dużą wagę do możliwości wykorzystywania zamówień publicznych do osiągnięcia celów w zakresie innowacji, celów społecznych oraz celów dotyczących zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Realizację tych celów ogranicza kryterium polegające na tym, że wymogi i oczekiwania wobec oferentów muszą się wiązać z przedmiotem zamówienia. Dlatego związek z przedmiotem zamówienia nie powinien być przedstawiany jako wymóg.

Sprawozdawca	Henk KOOL (NL/PSE), członek rady miasta Hagi
Dokument źródłowy	Zielona księga w sprawie modernizacji polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych „W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień”
	COM(2011) 15 wersja ostateczna

I. UWAGI

1. Komitet wyraża zadowolenie z publikacji Zielonej księgi w sprawie modernizacji polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych „W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień”. Komisja Europejska zwróciła w tym dokumencie uwagę na postulaty władz lokalnych i regionalnych oraz innych instytucji zamawiających, jeśli chodzi o ograniczenie kosztów, modernizację oraz doprecyzowanie i uproszczenie przepisów dyrektyw w sprawie zamówień publicznych.

2. Komitet uważa, że dyrektywa 2004/18/WE – zwana dalej dyrektywą – jest pod pewnymi względami zbyt szczegółowa, i zaleca Komisji uproszczenie jej w miarę możliwości.

3. Dodatkowo Komitet zaleca doprecyzowanie dyrektywy, tam gdzie to konieczne. Jako że dyrektywa była jeszcze w istotnych punktach uzupełniana przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, Komitet uważa, że bardzo potrzebna jest kodyfikacja najważniejszych przepisów orzecznictwa bez ich dodatkowego zaostrzania. Domaga się ponadto, by ilekroć nie ma mowy o interesie transgranicznym, obowiązek przeprowadzania procedury przetargowej tudzież obowiązek przejrzystości nie dotyczył usług typu B, subsydiów, transakcji dotyczących gruntów oraz zamówień poniżej progów.

4. Komitet uważa, że dla optymalnie funkcjonującego rynku wewnętrznego ważna jest poprawa profesjonalizmu zarówno instytucji zamawiających, jak i podmiotów rynkowych. Komitet zaleca Komisji powołanie krajowych ośrodków wiedzy oraz koordynującego europejskiego ośrodka wiedzy. Takie ośrodki wiedzy należy powoływać w ramach struktur istniejących już w państwach członkowskich, aby mogłyby one także wspierać instytucje zamawiające w realizowaniu celów w zakresie innowacji, zamówień o charakterze społecznym, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska. Korzystanie z usług tych ośrodków nie powinno być obowiązkowe. Władze lokalne muszą mieć możliwość wyboru w tym zakresie.

II. ZALECENIA

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)

5. Komitet wyraża zadowolenie, że Komisja traktuje MŚP jako filar unijnej gospodarki, i uważa, że dobry dostęp MŚP do procedur zamówień publicznych ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania zatrudnienia. Dlatego tak ważne jest, by jak najbardziej zniwelować utrudnienia, z którymi zmagają się MŚP przy zgłaszaniu ofert w przetargu.

6. Trzeba w jak największym stopniu obniżyć koszty przedsiębiorstw związane z udziałem w przetargach. Stąd też Komitet popiera propozycje Komisji, by w miarę możliwości dopuścić możliwość dostarczania oświadczeń własnych, zaś oryginalnych dokumentów wymagać jedynie od kandydatów zakwalifikowanych na krótką listę lub od zwycięskiego oferenta.

7. Komitet zaleca Komisji, by zachęcała do umożliwienia oferentom na szczeblu krajowym składania wniosków o tzw. „paszporty zamówień publicznych” (najlepiej w formie elektronicznego systemu rejestracji), oraz by ujednoliciła treść i sposób stosowania tych paszportów. Taki paszport oznaczałby, że dany przedsiębiorca posiada oświadczenia i dokumenty potwierdzające często wymagane przez instytucje zamawiające w przetargach publicznych. Złożenie wniosku o „paszport zamówień publicznych” oszczędza przedsiębiorcy późniejszych nakładów związanych z ciągłym przedkładaniem tych samych oświadczeń i dokumentów potwierdzających. Dla przedsiębiorców, którzy często uczestniczą w procedurach udzielania zamówień publicznych, byłaby to duża oszczędność czasu i zasobów. Paszport byłby ważny przez ograniczony okres, jako że wymagane do jego wydania zaświadczenia również obowiązują tylko do określonego momentu. Przyczyniłoby się to do zapewnienia wiarygodności takich paszportów. Podobny system funkcjonuje już – z dobrymi wynikami – tu i ówdzie na szczeblu lokalnym i regionalnym. „Paszport zamówień publicznych” z samej swojej natury nie powinien pociągać za sobą znacznych kosztów.

8. Należy unikać niepotrzebnego łączenia zamówień między instytucjami zamawiającymi i łączenia zamówień o różnym charakterze, gdyż większe zamówienia mogą wiązać się z wyższymi wymaganiami. Dlatego Komitet zaleca, by Komisja w większym stopniu uświadamiała skalę tego problemu dla MŚP oraz by w uzasadnieniu bądź w określonym dokumencie dotyczącym strategii podkreśliła znaczenie uregulowania w zakresie podziału zamówień publicznych na części.

9. Dla MŚP korzystne byłoby zwiększenie możliwości stosowania procedury negocjacyjnej. Procedura ta zapewnia określony poziom elastyczności zarówno instytucjom zamawiającym, jak i oferentom. MŚP koncentrują się przede wszystkim na znajomości własnego produktu tudzież usługi, a nie na samym procesie udzielania zamówienia. Komitet wzywa więc Komisję, by dopuściła stosowanie procedury negocjacyjnej jako standardowej procedury. Powinno to zostać uregulowane w ten sam sposób co w dyrektywie 2004/17/WE (dyrektywie sektorowej), która przewiduje, że instytucje zamawiające wybierają taki sposób udzielenia zamówienia, jaki uznają za najbardziej odpowiedni w przypadku danego zamówienia. Komitet zaleca uproszczenie wszelkich równoległych procedur.

10. Aktualna ograniczona procedura może okazać się niekorzystna dla MŚP. Obecnie na pierwszym etapie procedury ograniczonej – na etapie kwalifikacji – można określać tylko wymogi i oczekiwania wobec przedsiębiorstwa. Takie oczekiwania dotyczą najczęściej historii działalności danego operatora oraz jego doświadczenia w realizacji projektów. Ogólnie rzecz biorąc, większe przedsiębiorstwa mają więcej zrealizowanych projektów na koncie niż MŚP. Większe firmy mogą więc wykazać się dłuższą listą odpowiednich zamówień referencyjnych i dzięki temu mają większe szanse, że zostaną wybrane. Komitet zaleca w związku z tym, by na pierwszym etapie procedury ograniczonej możliwa była także ocena (określonych) kryteriów udzielenia zamówienia.

Elastyczność

11. Komitet zaleca dopuszczenie większej elastyczności w procedurach zamówień publicznych.

12. Prawo dotyczące zamówień publicznych jest złożone, a możliwości oferenta w zakresie poprawiania omyłek w ofercie są ograniczone. Wynika to m.in. z (krajowego) orzecznictwa oraz z dokonywanego przez instytucję zamawiającą wyboru dokumentów przetargowych. Dlatego Komitet zaleca, by w nowej dyrektywie bądź w jej uzasadnieniu dokładniej określić, jakie omyłki mogą zostać poprawione przez oferenta i jakie uzupełnienia lub dostosowania są dopuszczalne.

13. W trakcie procedury przetargowej instytucja zamawiająca może uznać, że jej zamówienie publiczne wymaga zmian bądź dostosowań w następstwie zapytań zgłoszonych przez oferentów. Obecnie w przypadku istotnych zmian zamówienie należy zablokować, a następnie rozpiąć je na nowo. Komitet zaleca więc, by umożliwić instytucjom zamawiającym prostą modyfikację zamówienia, np. w postaci oficjalnej korekty z nieznacznym wydłużeniem terminu składania ofert.

14. W trakcie realizacji zamówienia może się okazać, że instytucja zamawiająca pominęła jakiś aspekt i chce w związku z tym wprowadzić modyfikację, mimo iż nie jest ona niezbędna i można ją było uwzględnić wcześniej. Komitet jest zdania, że warto w związku z tym uelastyczyć obecny przepis dotyczący dodatkowych prac. Można by zezwolić na powierzenie pierwotnemu wykonawcy określonego procentu zamówienia – jako dodatkowej pracy – bez konieczności spełnienia warunków art. 31 dyrektywy.

15. Komitet domaga się, by Komisja wprowadziła w nowej dyrektywie znacznie bardziej elastyczne przepisy w zakresie umów ramowych. Umowy ramowe powinny być uregulowane w taki sam sposób jak w dyrektywie sektorowej. Czas trwania zamówienia, a także zapis, że w umowie ramowej tylko w wyjątkowych wypadkach wymaganych jest dwóch dostawców, to niepotrzebne uregulowania, które należy usunąć.

Zamówienia publiczne jako element wspierania innowacji, zamówień o charakterze społecznym, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska

16. Komitet z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w zielonej księdze Komisja dużo uwagi poświęca realizacji celów

w zakresie ochrony środowiska, propagowania włączenia społecznego, poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych i zwiększania innowacji.

17. Komitet podkreśla, że powodzenie strategii „Europa 2020” jest w dużej mierze zależne od tego, w jaki sposób władze lokalne i regionalne poradzą sobie z wdrożeniem nowych innowacyjnych rozwiązań, które są celami inicjatyw przewodnich. Nowe innowacyjne praktyki nie powstaną samoczynnie. Unowocześnienie zasad udzielania zamówień w UE musi zwiększyć zręczność strategiczną i aktywność gmin oraz innych podmiotów publicznych jako twórców nowych rozwiązań.

18. Komitet podkreśla, że unowocześnienie zasad udzielania zamówień musi zwiększyć rolę sektora publicznego w propagowaniu innowacji. Trzeba stworzyć warunki umożliwiające realizację dużych projektów w zakresie rozwoju o wartości milionów euro, mających na celu sprostanie złożonym wyzwaniom społecznym i przyjmujących formy konsorcjów podejmujących ryzyko. Gmina czy też inny podmiot publiczny musi mieć możliwość stworzenia takich ugrupowań na własny koszt poprzez zgromadzenie niezbędnych umiejętności występujących w przedsiębiorstwach i innych organizacjach. Normalne konkurencyjne udzielanie zamówień jest trudne, a nawet niemożliwe. Bez względu na zasady udzielania zamówień, w procesie tworzenia czegoś zupełnie nowego musi istnieć możliwość zgromadzenia różnych umiejętności w drodze negocjacji, a zwłaszcza umożliwienia udziału małym przedsiębiorstwom.

19. Komitet dużą wagę przykładą do możliwości wykorzystywania zamówień publicznych do osiągania celów w zakresie innowacji, celów społecznych oraz celów dotyczących zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Realizację tych celów ogranicza kryterium polegające na tym, że wymogi i oczekiwania wobec oferentów muszą się wiązać z przedmiotem zamówienia. Dlatego związek z przedmiotem zamówienia nie powinien być przedstawiany jako wymóg. Dzięki temu instytucje zamawiające mogłyby same ustalać, czy w przypadku tych aspektów zrezygnują z powiązania z przedmiotem zamówienia i jakie kryteria zastosują, ponieważ uwarunkowania w tym zakresie bardzo różnią się w zależności od państwa członkowskiego. Komitet zaleca uwzględnienie tej kwestii w nowej dyrektywie.

20. Zgadza się z Komisją Europejską, że instytucje publiczne mogą znacząco przyczynić się do osiągnięcia najważniejszych celów strategii „Europa 2020” poprzez wykorzystanie swojej siły nabywczej do zamawiania towarów i usług o większej wartości „społecznej”, na przykład pod względem wspierania innowacji, poszanowania środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu, zmniejszenia zużycia energii, poprawy zatrudnienia, zdrowia publicznego i warunków socjalnych oraz promowania równych szans, zwiększając włączenie grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Należy znaleźć równowagę pomiędzy powyższymi celami, obiektywnością, niedyskryminacją, dążeniem do uczciwej konkurencji, umożliwieniem sprawiedliwego dostępu dla MŚP. Ponadto władze lokalne i regionalne muszą mieć możliwość stosowania w zamówieniach publicznych ostrzejszych kryteriów niż minimalne normy ustanowione przez UE, nie narażając na szwank wolnej konkurencji. Komitet

wzywa jednak Komisję, by opracowując nowe dyrektywy w sprawie zamówień, zapewniła instytucjom zamawiającym pewien margines swobody wyboru. W tym celu można z jednej strony wymagać od władz publicznych propagowania w swoich zamówieniach publicznych pewnych usług o wartości „społecznej”, lecz z drugiej strony dając im swobodę wyboru więcej niż jednej możliwości z listy.

21. Komitet zaleca Komisji, by na szczeblu UE w większym stopniu uświadamiała znaczenie i rozwijała nowe sposoby wspierania zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz stażystów. Instytucje zamawiające mogą, jeżeli wyrażają takie życzenie, np. w dokumentacji przetargowej podać jako kryterium udzielenia zamówienia bądź warunek realizacji, że wybrane przedsiębiorstwo przeznaczy określony procent wartości zamówienia na zatrudnienie osób z tych grup docelowych. Osoby te mogą być zatrudniane bezpośrednio do realizacji zamówienia bądź do innych zadań w przedsiębiorstwie. Takie wymogi muszą pozostać dobrowolne na szczeblu UE, zaś władze lokalne i regionalne muszą zachować maksymalną elastyczność w określaniu różnych celów politycznych, które chcą osiągnąć w ramach zamówień publicznych, skupiając się przy tym na jak najbardziej racjonalnym wykorzystaniu środków.

22. Komitet uważa, że kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie jest doskonałym instrumentem do realizacji celów w zakresie innowacji, zamówień o charakterze społecznym, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska. Komitet odpowiada negatywnie na pytanie Komisji, czy w przypadku określonych kategorii należy wyeliminować kryterium „najniższej ceny”. Jest zdania, że także w przypadku kryterium najniższej ceny wspomniane cele – w postaci minimalnych wymogów – mogą mieć znaczenie. Instytucje zamawiające muszą mieć tutaj możliwość wyboru w zależności od zamówienia. Poza tym instytucje zamawiające muszą też często realizować cel dotyczący oszczędności, który trzeba uwzględnić przy wyborze kryterium udzielania zamówień.

23. Instytucje zamawiające nie zawsze są w stanie zweryfikować spełnianie wymogów zamówienia na całej długości łańcucha dostaw. Przykładowo trudno jest sprawdzić, czy w procesie produkcji w państwie trzecim nie korzystano z pracy dzieci. Komitet domaga się, by Komisja zwróciła uwagę na ten problem.

Nowe procedury

24. Komitet zaleca, aby w nowej dyrektywie uwzględnić kilka nowych procedur. Dotyczy to tzw. rynku usług typu A, modelu decyzji obywatela i procedury stosowanej wobec zamówień, których ceny ulegają szybkim fluktuacjom.

25. Rynek usług typu A: W przypadku usług typu B w niektórych państwach członkowskich system działa obecnie w następujący sposób: nie zawiera się żadnej ogólnej umowy ramowej, lecz każdy indywidualny przetarg zostaje opublikowany na tzw. (cyfrowym) rynku. Tak więc na rynku tym

toczy się wiele różnych indywidualnych przetargów. Zainteresowane podmioty mogą zgłosić się do przetargu. Oferty zgłoszone w każdym przetargu zostają uszeregowane na podstawie zaoferowanej ceny. Następnie rozważa się i ocenia pod względem jakości pięć najtańszych ofert. Zamówienia udziela się oferentowi, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie spośród rozpatrywanych pięciu. Zaletą rynku usług typu A jest to, że zwiększa on szanse osób samozatrudnionych, niezatrudniających pracowników. Proponuje się opracowanie takiego systemu także dla usług typu A.

26. Model decyzji obywatela: Tak zwany model decyzji obywatela jest procedurą, która oferuje rozwiązanie w przypadku tych przetargów, dla których istotna jest swoboda wyboru przez obywatela konkretnego przedsiębiorstwa. Dzieje się tak np. w przypadku przetargów na usługi osobiste. W ramach tego systemu wszystkim oferentom, którzy spełniają wymogi jakościowe i zgadzają się na ustaloną przez instytucję zamawiającą cenę (maksymalną), zostanie udzielone zamówienie ramowe. Następnie obywatel wybiera firmę, która ma na jego rzecz świadczyć usługi osobiste.

27. Procedura stosowana wobec zamówień, których ceny ulegają szybkim fluktuacjom: Cechą charakterystyczną niektórych rynków, jak np. rynek energii, są ceny ulegające szybkim fluktuacjom. W takim przypadku pożądane jest, aby termin rozstrzygnięcia przetargu był jak najkrótszy, gdyż oferty składane są na podstawie cen rynkowych energii w dniu złożenia oferty. Proponuje się, aby w przypadku tego rodzaju rynków nowa dyrektywa określała odpowiedni termin rozstrzygnięcia przetargu.

Zmiana wysokości progów

28. Komitet przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja zastanawia się nad wysokością progów. Komitet zaleca, aby przed ustaleniem nowych progów zbadać, jakie progi leżą w interesie innych krajów. Oznaczałoby to znacznie wyższe progi dla dostaw i usług niż obecnie. Jeżeli można przyjąć, że nie mamy do czynienia z interesem innych państw, można wówczas zaoszczędzić instytucjom zamawiającym kosztów związanych z europejską procedurą udzielania zamówienia. Komitet jest zdania, że podczas jakiegokolwiek renegocjacji porozumienia WTO w sprawie zamówień publicznych (GPA) należy uwzględnić potrzebę znacznie wyższych progów.

Zasada przejrzystości

29. Uwagi ogólne: Nie zawsze jest oczywiste, czy mamy do czynienia z interesem transgranicznym. W wielu przypadkach wymaga to przeprowadzenia badania rynku, co oznacza, że instytucje zamawiające muszą ponieść dodatkowe koszty. Celowe byłoby wyjaśnienie, co oznacza pojęcie „transgraniczny”, gdyż wówczas instytucje zamawiające miałyby większą pewność. Dlatego też Komitet zaleca Komisji sporządzenie listy tematów lub rynków, w przypadku których czynnik transgraniczności ma znaczenie. Należy także odróżniać sytuację, w której dotyczy to całego państwa członkowskiego, od sytuacji, w której wspomniany czynnik ma znaczenie jedynie dla regionów nadgranicznych.

30. Komitet odpowiada negatywnie na pytanie Komisji, czy w przypadku zamówień o wysokiej wartości instytucje zamawiające powinny mieć obowiązek sporządzania specyfikacji przetargowej w drugim języku lub dopuszczania ofert przygotowanych w językach obcych. Taki obowiązek znacznie zwiększyłby nakłady administracyjne, a jego efekt w postaci promowania ofert zagranicznych byłby prawdopodobnie bardzo ograniczony.

31. Zamówienia o wartości poniżej progów określonych w dyrektywach UE: Komitet uważa, że zamówienia o wartości poniżej progów określonych w dyrektywach UE nie powinny być zaklasyfikowane jako „transgraniczne”. Jak pokazuje obecna praktyka, oferenci z innych krajów uczestniczą tylko w bardzo niewielkiej liczbie zamówień o wartości powyżej progów UE. Komitet zaleca Komisji przeprowadzenie badania, które da odpowiedź na pytanie, o jaki rząd wielkości chodzi. Na tej podstawie będzie można określić, czy klasyfikowanie zamówień o wartości poniżej progów określonych w dyrektywach UE jako „transgraniczne” jest w ogóle uzasadnione.

32. Zamówienia objęte wyłączeniem: Nie jest jasne, w jakim stopniu zasada przejrzystości odgrywa rolę w przypadku zamówień objętych wyłączeniem. W odniesieniu do pewnych wyjątków, jak np. koncesje na usługi, jest to bardziej oczywiste, zaś w przypadku innych wyjątków, takich jak umowy o pracę i transakcje dotyczące gruntów, zasada przejrzystości nie powinna mieć zastosowania. Komitet zwraca się do Komisji o wyjaśnienie, do których zamówień objętych wyłączeniem ma zastosowanie zasada przejrzystości.

33. Usługi typu B: Komitet zaleca, aby zasada przejrzystości nie miała zastosowania do usług typu B, które po analizie list usług typu A i B znalazły się na liście usług typu B, oraz proponuje Komisji uwzględnienie tej kwestii w nowej dyrektywie.

Dokonanie ponownego podziału usług na typy „A” i „B”

34. Komitet wzywa do utrzymania obowiązującego obecnie podziału usług na kategorie A i B. Lista usług B jest zarezerwowana dla zagadnień, w których nie ma konkurencji transgranicznej bądź które zawierają taki element osobisty, że zamówienia publiczne UE nie są pożądane (np. usługi opieki zdrowotnej i społecznej). W tym ostatnim przypadku zasadnicze znaczenie ma zaufanie zlecniodawcy oraz odbiorcy bądź pacjenta do wykonawcy zamówienia. Są to często subiektywne kryteria, których nie można uwzględnić w procedurze udzielania zamówień. Komitet domaga się od Komisji, by usługi typu A, które nie są odpowiednie do handlu transgranicznego, przenieść na listę usług typu B. Dodatkowo Komitet apeluje o opracowanie instrumentów, które ułatwiłyby władzom lokalnym i regionalnym ustalenie, czy konkretne zamówienia należą do wymienionych w załączniku usług A czy B.

35. Komitet nalega, by Komisja dokonała oceny list kodów CPV. Interpretacja kodów CPV i związanych z nimi usług jest trudna i rodzi pytania. Komitet wzywa do jednoznacznego wyjaśnienia kodów CPV lub przedstawienia odpowiedniej instrukcji.

Wyłączenia

36. Komitet zaleca, aby zwrócić uwagę na przepisy mające zastosowanie do zamówień objętych wyłączeniem. Należy

rozważyć zarówno doprecyzowanie, jak i uzupełnienie tych przepisów. Nie jest na przykład jasne, które usługi finansowe są wyłączone na mocy art. 16 lit. d) oraz kiedy usługa finansowa jest usługą typu A (kategoria 6).

37. Komitet pragnie, by w nowej dyrektywie znalazło się wyłączenie dotyczące zamówień pomiędzy instytucjami zamawiającymi. Z uwagi na fakt, że władze są zobowiązane do odpowiedzialnego zarządzania pieniędzmi pochodzącymi z podatków obywateli, jest rzeczą pożądaną, aby władze te mogły wzajemnie wykorzystywać swoją wiedzę i umiejętności w zamian za zwrot poniesionych kosztów, bez obowiązku przeprowadzenia procedury przetargowej. Takie wyłączenie przyniosłoby znaczną poprawę spójności ram prawnych UE i stanowiłoby rozwiązanie jednego z najpilniejszych obecnie problemów dla władz lokalnych i regionalnych w zakresie zamówień publicznych.

38. Instytucje zamawiające napotykają wielkie trudności w przypadku zamawiania systemów TIK. Środowisko TIK instytucji zamawiającej składa się z różnych, zależnych od siebie systemów. Oznacza to, że przetargów na zamówienia uzupełniające, takie jak dodatkowe licencje i odpowiednie nowe modele, nie można zawsze przeprowadzić bez poważnych utrudnień, dotyczących zarówno strony technicznej, jak i kosztów. Dlatego też Komitet zaleca Komisji sprawdzenie, czy w nowej dyrektywie można rozszerzyć związane z tym możliwości dokonania wyjątku oraz/lub czy można wprowadzić nową procedurę dla systemów TIK, w której konkurencja zachodzi nie pomiędzy producentami, lecz pomiędzy dostawcami, przy czym konkretnie zamawia się określoną markę produktu.

39. Komitet zgadza się z Komisją, że należy pobudzać innowacje. Na mocy prawa dotyczącego zamówień publicznych instytucjom zamawiającym trudno jest kupować nowe innowacyjne produkty. Komitet sugeruje, aby Komisja przeanalizowała możliwości wprowadzenia zwolnienia z obowiązku przeprowadzenia procedury przetargowej, które mogłoby obowiązywać np. przez dwa lata, licząc od daty wydania patentu na określony wynalazek.

Wcześniejsze doświadczenia

40. Komitet uważa, że w kontekście przyszłych przetargów instytucje zamawiające muszą mieć możliwość skorzystania z wcześniejszych doświadczeń, jakie inna instytucja zamawiająca miała z oferentami. Niekorzystne doświadczenia i niezadowolający wynik końcowy powinny tu odgrywać pewną rolę. Obecnie strona, która początkowo (świadomie) źle realizuje zamówienie, zasadniczo może wziąć udział w nowym przetargu, który w pewnych przypadkach musi zostać przeprowadzony tylko z tego powodu, że dotychczasowy zleceniobiorca wycofał się z zamówienia. Jest to często niepożądana sytuacja, z uwagi na jej niekorzystny wpływ na stosunki między stronami, zaufanie i świadczone usługi. Komitet proponuje system, który umożliwia uwzględnienie własnych doświadczeń z określonym przedsiębiorstwem. Oczywiście, system ten musi gwarantować obiektywność. Można to uzyskać, posługując się urzędowym sprawozdaniem z oceny poprzednich zamówień i wprowadzając limit czasowy na wyłączenie.

Definicja obowiązkowych zamówień publicznych

41. Komitet wzywa do ograniczenia zakresu stosowania nowej dyrektywy do własnych czynności zakupowych instytucji zamawiającej. Stanowisko to znajduje wsparcie w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Trybunał postanowił, że aby ograniczyć zakres stosowania dyrektywy, musi istnieć bezpośredni interes gospodarczy. Ogólne porozumienia w sprawie np. rozwoju przestrzennego i pomocy finansowej nie powinny być objęte tą definicją. Samo ustalenie wymogów, np. na roboty budowlane, nie pociąga za sobą żadnego tytułu wynagrodzenia ani też obowiązku zamówienia publicznego. Realizując swoje zadania, publiczne instytucje zamawiające muszą mieć swobodę określania pewnych wymogów, aby móc zapewnić ukierunkowanie. Komitet wzywa do doprecyzowania definicji obowiązkowych zamówień publicznych poprzez kodyfikację orzecznictwa w tej sprawie.

42. Instytucje zamawiające mają problemy z definicją obowiązkowych zamówień publicznych. Komitet jest zdania,

że kryterium „realizacji, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez instytucję zamawiającą” rodzi pytania, i dlatego zaleca dostosowanie i uproszczenie tej definicji.

Podmioty prawa publicznego

43. Komitet domaga się zwrócenia szczególnej uwagi na małe podmioty prawa publicznego, dla których obowiązkowe zamówienia publiczne stanowią nadmierne obciążenie.

44. Definicja podmiotu prawa publicznego wymaga dostosowania. Przedsiębiorstwom sprawia trudność ustalenie, czy mają do czynienia z podmiotem prawa publicznego, ponieważ definicja zawiera kryteria finansowe i dotyczące nadzoru, których nie są w stanie sprawdzić osoby trzecie. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej określił bardziej szczegółowo kryteria dla podmiotów prawa publicznego. Komitet zaleca Komisji ustalenie nowej definicji pojęcia podmiotu prawa publicznego.

Bruksela, 11 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Polityka rozwojowa UE na rzecz wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego rozwoju – zwiększenie skuteczności polityki rozwojowej UE”

(2011/C 192/03)

KOMITET REGIONÓW

- Zgadza się z Komisją, że mimo postępów w określonych obszarach społecznych wciąż daleko do urzeczywistnienia celów rozwoju, do których zobowiązała się wspólnota międzynarodowa ponad dziesięć lat temu w ramach deklaracji milenijnej.
- Uważa, że większą uwagę należy poświęcić czynnikom związanym z dostępnymi zasobami finansowania rozwoju, przy jednoczesnym wywiązaniu się z zobowiązań dotyczących pomocy, wspieraniu uruchamiania środków wewnętrznych w krajach rozwijających się i wzmacnianiu ich struktur podatkowych, zwalczaniu korupcji, wspieraniu walki z oszustwami podatkowymi, ucieczką kapitału i nielegalnymi przepływami finansowymi oraz wspieraniu nowych źródeł finansowania.
- Ubolewa nad faktem, że Komisja Europejska, mimo iż uznaje kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w kontekście pomocy rozwojowej i programów współpracy, nie uwzględniła w zielonej księdze coraz większej roli, jaką władze tego szczebla odgrywają w skutecznej i cieszącej się społecznym poparciem polityce współpracy UE. Dlatego wzywa do nadania władzom lokalnym i regionalnym bardziej znaczącej roli w propagowaniu rozwoju obejmującego jak największą liczbę osób, ustanawianiu instytucji skutecznie sprawujących rządy w krajach rozwijających się i wprowadzeniu zrównoważonego z punktu widzenia środowiska naturalnego modelu energetycznego.
- Oczekuje, że przegląd europejskiej polityki rozwojowej i europejski konsensus będą zgodne z kierunkiem wskazanym w komunikacie: „Władze lokalne: podmioty rozwoju”, gdzie podkreśla się pozycję, rolę i wartość dodaną wspomnianych władz w tych obszarach i polityce. W tym kontekście, a także w celu wspierania wymiany doświadczeń i udostępnienia forum umożliwiającego władzom lokalnym i regionalnym wyrażanie stanowiska politycznego w obszarze współpracy na rzecz rozwoju, KR zobowiązuje się nadal ściśle współpracować z Komisją Europejską przy organizacji dorocznej konferencji na temat zdecentralizowanej współpracy.

Sprawozdawca	Jesús GAMALLO ALLER (ES/PPE), dyrektor generalny ds. stosunków zewnętrznych i stosunków z Unią Europejską w rządzie regionu Galicja (Hiszpania)
Dokument źródłowy	Zielona księga „Polityka rozwojowa UE na rzecz wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego rozwoju – zwiększenie skuteczności polityki rozwojowej UE” COM(2010) 629 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Zgadza się z Komisją, że mimo postępów w określonych obszarach społecznych wciąż daleko do urzeczywistnienia celów rozwoju, do których zobowiązała się wspólnota międzynarodowa ponad dziesięć lat temu w ramach deklaracji milenijnej.

2. Podziela zdanie Komisji w kwestii potrzeby poprawy wartości dodanej i skuteczności polityki rozwojowej UE, tak aby urzeczywistnić milenijne cele rozwoju. Jego zdaniem kwestia ta nabiera szczególnej wagi w kontekście poważnego kryzysu gospodarczego, z jakim boryka się obecnie większość donatorów.

3. Ubolewa nad faktem, że w zielonej księdze nie dość głęboko analizuje się kryteria niezbędne do identyfikacji wartości dodanej prowadzonych przez UE działań w zakresie współpracy, nie poświęca się szczególnej uwagi potrzebie przeprowadzania coraz bardziej szczegółowej oceny skutków dotychczasowych osiągnięć i nie przedstawia sposobów na rozbudowanie agendy paryskiej, programu działania z Akry oraz zobowiązań wynikających z Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju i kodeksu postępowania UE.

4. Uważa, że większą uwagę należy poświęcić czynnikom związanym z dostępnymi zasobami finansowania rozwoju, przy jednoczesnym wywiązaniu się z zobowiązań dotyczących pomocy, wspieraniu uruchamiania środków wewnętrznych w krajach rozwijających się i wzmocnieniu ich struktur podatkowych, zwalczaniu korupcji, wspieraniu walki z oszustwami podatkowymi, ucieczką kapitału i nielegalnymi przepływami finansowymi oraz wspieraniu nowych źródeł finansowania.

5. Jest przekonany, że ukierunkowana pomoc, której efekty są systematycznie monitorowane i oceniane, jest niezwykle cenna. To inwestycja w wolność i sprawiedliwość, jako że przyczynia się do kształtowania społeczeństw bardziej sprawiedliwych i silniej zakorzenionych w poszanowaniu praw człowieka; to także inwestowanie w szansę na rozwój i dobrobyt, bowiem w świecie współzależności rozwój jednych państw wpływa na stabilność i dynamizm pozostałych; to wreszcie inwestycja w bezpieczeństwo poprzez wyciszenie napięć i lepsze sprawowanie rządów na poziomie międzynarodowym.

6. Podkreśla, że pomoc międzynarodowa to tylko jeden z czynników, które mogą uruchomić procesy rozwoju w krajach najbiedniejszych. Zmusza to do poprawy spójności

strategii stosowanych przez donatorów i do takiego kształtowania ram prawnych regulujących transakcje międzynarodowe oraz dopłaty do rolnictwa w bogatych krajach, by umożliwić jak najbardziej równomierne rozłożenie wynikających z globalizacji szans na rozwój. Ubolewa jednak nad faktem, że choć kwestie te są przedmiotem dyskusji na zebraniach liderów państw w ONZ i w grupie G-20, nie zostały odpowiednio uwzględnione w zielonej księdze.

7. Ubolewa nad faktem, że Komisja Europejska, mimo iż uznaje kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w kontekście pomocy rozwojowej i programów współpracy, nie uwzględniła w zielonej księdze coraz większej roli, jaką władze tego szczebla odgrywają w skutecznej i cieszącej się społecznym poparciem polityce współpracy UE. Dlatego wzywa do nadania władzom lokalnym i regionalnym bardziej znaczącej roli w propagowaniu rozwoju obejmującego jak największą liczbę osób, ustanawianiu instytucji skutecznie sprawujących rządy w krajach rozwijających się i wprowadzeniu zrównoważonego z punktu widzenia środowiska naturalnego modelu energetycznego.

8. Oczekuje, że przegląd europejskiej polityki rozwojowej i europejski konsensus będą zgodne z kierunkiem wskazanym w komunikacie: „Władze lokalne: podmioty rozwoju”, gdzie podkreśla się pozycję, rolę i wartość dodaną wspomnianych władz w tych obszarach i polityce. W tym kontekście, a także w celu wspierania wymiany doświadczeń i udostępnienia forum umożliwiającego władzom lokalnym i regionalnym wyrażanie stanowiska politycznego w obszarze współpracy na rzecz rozwoju, KR zobowiązuje się nadal ściśle współpracować z Komisją Europejską przy organizacji dorocznej konferencji na temat zdecentralizowanej współpracy.

9. Przypomina opinię Komitetu Regionów (CdR 116/2010) pt. „Pakiet wiosenny: plan działań UE na rzecz realizacji milenijnych celów rozwoju”, w której przewidziano ewentualne rozważenie możliwości, aby każdy ze stu tysięcy samorządów regionalnych i lokalnych, z poszanowaniem stosownego prawodawstwa krajowego, podjął decyzję o dobrowolnym przeznaczeniu co najmniej 1 euro na mieszkańca na pomoc rozwojową. Władze regionalne i lokalne, które nie prowadzą bezpośrednio działań w zakresie współpracy zdecentralizowanej, mogłyby przekazywać swój wkład funduszowi pomocy rozwojowej samorządów lokalnych, tak jak obecnie dzieje się to w Hiszpanii. Działania, które przyczyniają się pośrednio do rozwoju (na przykład te, które dotyczą uwrażliwiania społeczeństwa na ubóstwo na świecie) mogłyby również być ujęte w tym wkładzie.

Poprawa skuteczności strategii rozwojowych

10. Zgadza się z Komisją, że wskazane jest, by pomoc koncentrowała się „na obszarach, w odniesieniu do których bezsprzecznie można dowiedzieć jej wartości dodanej”. Uważa jednak, że nie wymienia się kryteriów ani wskaźników pozwalających jednoznacznie ustalić sposób pomiaru wkładu wartości dodanej UE w jej politykę współpracy.

11. Popiera zalecenie Komisji wzmocnienia i usprawnienia procedur oceny skutków polityki współpracy UE oraz sugeruje, że jest to dziedzina, w której UE może wprowadzić udoskonalenia będące wynikiem zastosowania nowych, solidniejszych i jeszcze niezbadanych przez UE technik oceny („randomized evaluation”). Działania te należy również podjąć w obszarze współpracy zdecentralizowanej.

12. Zgadza się z Komisją, że priorytetem powinien być cel „wzrostu gospodarczego na rzecz rozwoju społecznego”, co najmniej z dwóch powodów: 1) by skorygować błędy popełnione w ubiegłych latach w dziedzinie pomocy, kiedy zwracano uwagę głównie na wymiar społeczny rozwoju, trudny do utrzymania bez postępu gospodarczego sprzyjającego integracji; 2) ze względu na wpływ, jaki obecny kryzys wywiera na potencjał wzrostu gospodarczego, ograniczanie ubóstwa i tworzenie miejsc pracy w gospodarkach wielu krajów rozwijających się.

13. Przypomina jednak, że wzrost i rozwój nie są synonimami oraz że rozwój to nie tylko zwiększanie zdolności produkcyjnej, ale także propagowanie dorobku społecznego i dystrybucja dóbr na danym obszarze poprzez zrównoważony rozwój lokalny i regionalny, zachodzący na całym terytorium i dostępny dla najuboższych.

14. Przypomina, że kluczowe znaczenie dla rozwoju na szczeblu lokalnym i regionalnym ma udział władz samorządowych, odgrywających niezastąpioną rolę na drodze do trwałego lokalnego wzrostu gospodarczego.

15. Zgadza się z Komisją, że wzmocnienie instytucji krajów partnerskich oraz poprawa ich skuteczności i prawomocności jest jednym z najważniejszych zadań każdej strategii rozwojowej, ponieważ dzięki temu następuje poprawa warunków sprawowania rządów w trakcie procesu zmian gospodarczych i społecznych.

16. Zachęca jednak Komisję do przyjrzenia się z bliska negatywnym skutkom, jakie dla jakości instytucji ma uzależnienie od pomocy, a także do zwiększenia znaczenia zadań związanych ze zdecydowanym zwalczaniem korupcji oraz wzmocnieniem struktur podatkowych krajów rozwijających się, nie tylko dlatego, że poprawiłoby to jakość ich instytucji, ale także ze względu na zmniejszenie zależności od pomocy i zwiększenie zdolności do uruchamiania środków wewnętrznych.

17. Podkreśla również kluczową rolę procesów decentralizacji w zwiększaniu prawomocności i skuteczności instytucji. Procesy takie służą zbliżeniu rządu do obywateli i zakorzenieniu w społeczeństwie wartości demokratycznych.

W propagowaniu tych procesów kluczową rolę powinny odgrywać władze lokalne i regionalne, czego jednak nie uwzględniła zielona księga.

18. Zgadza się z Komisją, że osiągnięcie pewnego poziomu bezpieczeństwa stanowi warunek rozwoju. Zmusza to donatorów do przyjrzenia się związkowi między planami w zakresie bezpieczeństwa i planami na rzecz rozwoju, ponieważ zagadnienia te są ze sobą powiązane. Należy wzmocniać instytucje oraz propagować prawa człowieka i spójność społeczną w państwach o słabych rządach, ustanawiając mechanizmy wczesnego ostrzegania i dyplomacji prewencyjnej. Wzywa jednak Komisję do lepszego wyjaśnienia zależności między kompetencjami organów odpowiedzialnych za współpracę i organów zajmujących się działaniami zewnętrznymi w UE.

19. Zgadza się z Komisją, że „bardziej systematyczna i skuteczna koordynacja” europejskich donatorów jest niezbędnym warunkiem zwiększenia skuteczności pomocy i popiera wniosek, który Komisja ma przedstawić Radzie w 2011 r. w celu synchronizacji krajowych cykli programowania. Przypomina także, że poprawa koordynacji pomocy stanowi jedną z zasad określonych w agendzie paryskiej, dotyczących zwiększenia skuteczności pomocy. Jest to również element Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju oraz zasada przyświecająca tekstom ustanawiającym UE (Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Traktat z Maastricht i Traktat z Lizbony).

20. Ubolewa jednak nad faktem, że w zielonej księdze nie wspomina się o kwestii, która uzupełnia koordynację i niesie ze sobą spory potencjał, a mianowicie o potrzebie przyspieszenia podziału zadań między europejskimi donatorami. Należy tu rozpatrzyć podział zadań zarówno pomiędzy donatorami krajowymi, jak i między nimi a donatorami na szczeblu niższym niż krajowy (lokalnym i regionalnym). Ci ostatni pełnią już ważną funkcję w różnych unijnych systemach współpracy. Dlatego Komitet wzywa Komisję do utworzenia punktów wsparcia władz lokalnych i regionalnych w ramach Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i DG DEVCO, zarówno w UE, jak i w krajach partnerskich. Uważa, że konieczne jest ustanowienie specjalnej linii finansowania dla władz lokalnych i regionalnych UE.

21. Uważa, że dla potrzeb odpowiedniego podziału prac w zielonej księdze należy wspierać włączenie do polityki pomocowej UE podejścia opierającego się nie tylko na celach, ale także na podmiotach i podziale odpowiedzialności między nimi. Podejście takie uwypukliłoby wkład władz lokalnych i regionalnych we wzbogacenie i skuteczność polityki współpracy.

22. Przypomina, że pomoc stanowi tylko jeden z elementów publicznej polityki donatorów, która wpływa na możliwości rozwoju w krajach partnerskich. Z tego powodu głównym celem polityki UE na rzecz rozwoju jest zwiększenie spójności poszczególnych obszarów polityki publicznej. Jest to również zasada głęboko zakorzeniona w UE (Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Traktat z Maastricht i Traktat

z Lizbony). Sprawozdania, w których Komisja co roku ocenia postępy poczynione przez państwa członkowskie (i samą Komisję) odnośnie do podstawowych aspektów sektorowych dotyczących spójności polityki, stanowią cenny instrument pozwalający na postęp i określenie odpowiedzialności w tej dziedzinie. Komitet podkreśla w tym kontekście znaczenie kontynuowania reformy wspólnej polityki rolnej, tak by zapewnić, że polityka ta nie będzie miała niekorzystnego wpływu na realizację celów unijnej polityki rozwojowej.

23. Pragnie podkreślić, że kontakty nawiązane między samorządami lokalnymi w Europie i ich odpowiednikami w krajach korzystających z pomocy umożliwiają dokonywanie konkretnych postępów we wdrażaniu zasady upodmiotowienia, która jest sednem deklaracji paryskiej i nie powinna pozostawać na poziomie stosunków między państwowych.

24. Pragnie podkreślić potrzebę poszanowania podstawowych zasad unijnych umów handlowych, tj. zachowania wymogów związanych z zasadą pochodzenia produktów z krajów partnerskich, mimo że kwestia ta mogłaby być częścią porozumień stowarzyszeniowych. Należy ocenić ewentualne szkody, jakie uchylenie tych przepisów mogłoby mieć dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, a także możliwe korzyści dla zrównoważonego rozwoju w tych krajach płynące ze wspierania całkowicie lokalnej produkcji.

25. Zgadza się z Komisją, że wsparcie budżetowe nie stanowi panaceum, dlatego powinno być stosowane po przeprowadzeniu dokładnej analizy warunków panujących w danym kraju. Przypomina jednak, że wsparcie budżetowe umożliwia instrumentalizację pomocy, co sprzyja koordynacji donatorów i odpowiedzialności krajów partnerskich za własny rozwój. Te dwa cele powinny wspierać zastosowanie tej formuły, jeżeli istnieją ku temu odpowiednie okoliczności.

26. Ponownie wyraża zainteresowanie wzmocnieniem współpracy pomiędzy Komitetem Regionów a Komisją Europejską w obszarze polityki zdecentralizowanej współpracy na rzecz rozwoju. Podkreśla ponadto potrzebę dalszych wysiłków na rzecz wykorzystania przez państwa członkowskie oraz wszystkie władze lokalne i regionalne UE Atlasu współpracy zdecentralizowanej, opisującego działania w tym obszarze finansowane przez władze lokalne i regionalne UE. Podkreśla także użyteczność portalu zdecentralizowanej współpracy na rzecz rozwoju, który przyczyni się do ustanowienia bliższych kontaktów partnerskich w tym obszarze, skuteczniejszego udzielania pomocy oraz uniknięcia dublowania projektów.

27. Uważa, że UE musi w większym stopniu uwzględnić nie tylko wkład finansowy władz lokalnych i regionalnych, ale także znaczną wartość dodaną, jaką wnoszą regiony lub terytoria w niektórych specjalistycznych dziedzinach. Zdobyte doświadczenie i wiedza na temat kwestii, które mogą dostarczyć rozwiązań dostosowanych do potrzeb partnerskich krajów trzecich, nadają tym regionom wartość dodaną z punktu widzenia współpracy w takich dziedzinach, jak pomoc administracyjna, zagospodarowanie przestrzenne, edukacja, ochrona ludności, bezpieczeństwo żywnościowe dzięki rolnictwu i rybołówstwu, odnawialne źródła energii, woda, środowisko naturalne, nauka

o morzu oraz B&R w dziedzinie rozwoju. Dotyczy to zwłaszcza regionów najbardziej oddalonych, które jako aktywne obszary przygraniczne i reprezentacja UE na świecie mogą zwiększyć skuteczność europejskiej polityki rozwojowej.

Polityka rozwojowa jako katalizator zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu

28. Zgadza się, że polityka pomocy powinna wspierać zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy. Ubolewa jednak, że w zielonej księdze nie wspomina się o dwóch niezbędnych do osiągnięcia tego celu kwestiach. Pierwsza z nich dotyczy konieczności propagowania odpowiedzialnej redystrybucji korzyści płynących z postępu oraz rozdysponowania dochodów zgodnie z kryteriami sprawiedliwości uważanymi za społecznie pożądane. Pewien poziom sprawiedliwości jest niezbędny dla zagwarantowania stabilności, zakorzenienia instytucji i promowania wzrostu służącego jak największej liczbie osób. Drugim aspektem jest potrzeba wzmocnienia struktur podatkowych poszczególnych państw oraz zapobiegania oszustwom, ucieczce kapitału i nielegalnym przepływom finansowym, które zmniejszają ograniczone już środki własne krajów rozwijających się i ograniczają ich możliwości rozwoju.

29. Zwraca jednak uwagę na fakt, że rozwój to nie tylko wzrost; wpisuje się w niego także rozwój dorobku społecznego, tworzenie instytucji oraz zmiany społeczne i produkcyjne zachodzące w tych krajach. Celem powinno być więc wspieranie zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, który pozytywnie wpływałby na proces rozwoju na danym terytorium.

30. Podkreśla znaczenie równouprawnienia płci dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju w krajach partnerskich. Reformy zmierzające do tego, by dziewczęta i kobiety mogły w pełni wykorzystywać swój potencjał w społeczeństwie – bez dyskryminacji i zagrożenia przemocą – to nie tylko zasadnicza kwestia praw człowieka, ale także najbardziej skuteczny sposób rozwijania gospodarki w tych krajach.

31. Uznaje, że w celu utworzenia silnych i prawomocnych instytucji należy przypisać ważniejszą rolę aspektom związanym z dystrybucją środków, powiązanych z rozdzieleniem korzyści ze wzrostu, szansami i współdecydowaniem w tych krajach, przy jednoczesnym przyspieszeniu procesów decentralizacji, które przybliżyłyby instytucje do obywateli. Dlatego należy wzmocnić zdolności zarządzania władz lokalnych i regionalnych w krajach partnerskich, idąc za przykładem takich programów jak TAIEX lub Erasmus. Przyczyniłoby się to do lepszego wykorzystania funduszy przeznaczonych na współpracę. Komitet zwraca się także do Komisji o uruchomienie programów sektorowego wsparcia budżetowego, które ułatwiłyby dostęp do środków władzom lokalnym i regionalnym w krajach rozwijających się.

32. Uznaje dobrą politykę edukacyjną za jeden z najważniejszych aspektów rozwoju i zachęca UE, by jednym z filarów swojej polityki współpracy na rzecz rozwoju uczyniła wspieranie edukacji w tych krajach.

33. Przypomina także, że by osiągnąć ten cel należy promować i wspierać, w odpowiednich przypadkach, procesy decentralizacji w krajach partnerskich, przestrzegając jednocześnie zasady pomocniczości podczas podziału kompetencji. Decentralizacja stanowi odpowiedni sposób demokratyzacji państw i silniejszego osadzenia ich w rzeczywistości społecznej. Jest także niezbędna do tego, by proces rozwoju zachodził na całym obszarze i we wszystkich sektorach społecznych.

Zrównoważony rozwój

34. Zgadza się z zawartymi w zielonej księdze uwagami na temat znaczenia kwestii związanych z walką ze zmianą klimatu i wspieraniem różnorodności biologicznej we wszystkich strategiach rozwoju. Przypomina także, że zmiana klimatu i inne wyzwania ekologiczne stanowią dla niektórych krajów rozwijających się szansę na postęp dzięki zidentyfikowaniu zasobów naturalnych i ekologicznych. Zobowiązanie, które UE przyjęła na siebie w Kopenhadze, a następnie w Cancún, wskazuje na znaczenie przypisywane temu wymiarowi procesów rozwoju, a także na potrzebę wspierania podejmowanych przez kraje partnerskie działań w zakresie adaptacji do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków.

35. Ubolewa nad faktem, że zielona księga nie przedstawia pełniejszej wizji roli władz szczebla niższego niż krajowy (lokalnych i regionalnych) w opracowywaniu solidnej strategii środowiskowej. Odgrywają one kluczową rolę we wdrażaniu zrównoważonych strategii w zakresie gospodarki wodnej i gospodarowania odpadami, dostaw energii i ochrony szczególnie narażonych obszarów środowiska naturalnego.

36. Zgadza się, że kluczowym komponentem każdej strategii rozwoju zrównoważonego pod względem ochrony środowiska jest przyjęty w danym państwie model energetyczny. Należy w związku z tym propagować szersze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Stwierdza, że doświadczenia UE w tej dziedzinie mogą być użyteczne dla krajów rozwijających się oraz uważa, że w niektórych z nich panują specjalne warunki regulujące rozwój tego rodzaju energii.

37. Wnosi o podpisanie międzynarodowego porozumienia między burmistrzami i regionami, by w kontekście wspólnych programów i z pomocą odpowiedniego, specjalnego instrumentu finansowego zapewnić energię wszystkim obywatelom.

38. Wzywa do uzupełnienia celu, jakim jest zmiana modelu energetycznego (na korzyść odnawialnych źródeł energii), innym celem ukierunkowanym na poprawę infrastruktury energetycznej w danym kraju i udostępnienie jej na odpowiednich warunkach grupom znajdującym się w najmniej korzystnej sytuacji.

Rolnictwo i bezpieczeństwo żywnościowe

39. Zgadza się z Komisją, że rozwój obszarów wiejskich i bezpieczeństwo żywnościowe to podstawowe wymiary procesu rozwoju, ze względu na ich wpływ na sektor odgrywający kluczową rolę w procesach wzrostu i zmian gospodarczych w krajach najbiedniejszych. Wpływają one także na korzystanie z podstawowego prawa do właściwego odżywiania się, które z kolei ma wpływ na inne prawa (takie jak zdrowie, edukacja lub praca) oraz na stopień niezależności tych krajów na arenie międzynarodowej.

40. Zauważa, że obecny kryzys przyniósł ze sobą nadmierny wzrost cen surowców, w tym także żywności, co bardzo poważnie wpłynęło na warunki dostaw w krajach najbiedniejszych, z których wiele importuje wszystkie produkty spożywcze, szczególnie w Afryce subsaharyjskiej. Podkreśla także, że konsekwencją tego zjawiska może być utrata zdobytego wcześniej dorobku społecznego.

41. Uważa, że obecna sytuacja powstała w wyniku czterech czynników: 1) stymulacji popytu ze strony intensywnie rozwijających się, dużych krajów dokonujących olbrzymich operacji kupna tego rodzaju produktów na skalę międzynarodową; 2) niedostatecznego zaangażowania krajów bogatych i niewystarczających inwestycji publicznych w krajach rozwijających się na przestrzeni ostatnich lat, jeśli chodzi o pożądane inwestycje w rozwój obszarów wiejskich; 3) działań spekulantów, dla których tego rodzaju produkty są opłacalnym sposobem przechowywania aktywów; oraz 4) skutków szkód wyrządzonych w środowisku naturalnym dla żyzności ziem i produktywności rolnictwa.

42. Ostrzega przed popełnieniem w polityce współpracy UE tych samych błędów co w przeszłości i żąda, by przy określaniu strategii pomocy międzynarodowej priorytetowo traktowano rozwój obszarów wiejskich i bezpieczeństwo żywnościowe w krajach partnerskich. Przypomina w tym kontekście o dużym doświadczeniu UE w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, polityki rolnej i wsparcia bezpieczeństwa żywnościowego, z którego mogą skorzystać kraje rozwijające się.

43. Domaga się również uwzględnienia potencjału i doświadczenia regionów. Władze lokalne i regionalne mają doświadczenie w zakresie projektowania podstawowych infrastruktur dystrybucji żywności, badań produktywności gleby, dostosowania upraw do warunków panujących na danym terenie, opieki nad delikatnymi ekosystemami lokalnymi oraz opracowywania planów gwarantujących zaopatrzenie ludności. Pożądana jest więc obecność i bardziej znacząca rola tych władz w polityce współpracy UE.

Bruksela, 11 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof”

(2011/C 192/04)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla znaczenie szczebla lokalnego i regionalnego w zakresie ochrony ludności. To właśnie władze szczebla lokalnego i regionalnego w pierwszej kolejności często muszą się zmierzyć ze zwalczaniem skutków klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka. Dlatego władze te trzeba obowiązkowo angażować we wszelkie inicjatywy podejmowane w tej dziedzinie, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że w wielu państwach członkowskich pełnią one funkcje ustawodawcze.
- Podkreśla znaczenie zaangażowania UE na rzecz wsparcia środków podejmowanych przez państwa członkowskie. Szkody spowodowane w przeszłości przez klęski żywiołowe i katastrofy z winy człowieka pokazują właśnie, że w państwach członkowskich nie osiągnięto jeszcze całkowitej optymalizacji działań. Można również dalej pracować nad zintensyfikowaniem współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej. Do skuteczniejszej i wydajniejszej współpracy może znacząco przyczynić się Unia Europejska, przede wszystkim poprzez usprawnienie koordynacji.
- Przypomina jednak również, że ochrona ludności należy do pierwotnych zadań państw członkowskich oraz ich władz regionalnych i lokalnych, których kompetencji nie wolno naruszać.
- Podkreśla, że TFUE stanowi o wspierającej, koordynującej i uzupełniającej roli w zakresie reagowania w przypadku klęsk i katastrof. Dlatego też ośrodki monitorowania mechanizmów ochrony cywilnej odgrywają rolę koordynującą, podczas gdy UE nie ma ani kompetencji w dziedzinie ustanawiania swych własnych jednostek, ani w zakresie przejmowania dowództwa nad jednostkami i innymi zasobami udostępnionymi przez państwa członkowskie. Z tego względu wszystkie plany i środki muszą być dostosowane i realizowane zgodnie z wymogami, które pozwolą na uzyskanie realizowania zasady pomocniczości przez państwa UE.
- Identyfikuje się z zasadami solidarności, współpracy, koordynacji i wsparcia pomiędzy państwami, regionami i gminami w UE w zakresie ochrony ludności i zgadza się z opinią Komisji, że aby osiągnąć cel bardziej zintegrowanej zdolności UE do reagowania w przypadku klęsk i katastrof, konieczne jest zwiększenie spójności, efektywności i widoczności działań.

Sprawozdawca:	Norbert KARTMANN (DE/PPE), członek parlamentu krajowego Hesji
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof: rola ochrony ludności i pomocy humanitarnej”
	COM(2010) 600 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, aby podnieść spójność polityki reagowania w przypadku klęsk i katastrof i wypracować wyważoną wspólnotową koncepcję UE w dziedzinie ochrony ludności, co postulował już wcześniej Komitet Regionów⁽¹⁾.

2. Podkreśla znaczenie szczebla lokalnego i regionalnego w zakresie ochrony ludności. To właśnie władze szczebla lokalnego i regionalnego w pierwszej kolejności często muszą się zmierzyć ze zwalczaniem skutków klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka i z tego względu trzeba je obowiązkowo angażować we wszelkie inicjatywy podejmowane w tej dziedzinie, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że w wielu państwach członkowskich organy lokalne i regionalne pełnią funkcje ustawodawcze.

3. Jeszcze raz podkreśla, szczególnie w kontekście katastrofy w Japonii, znaczenie skutecznego, szybko reagującego systemu pomocy służącego ochronie ludności, co można zapewnić tylko na szczeblu regionalnym i lokalnym. Przypomina postulat zawarty w rezolucji Komitetu Regionów „Następstwa klęsk żywiołowych i katastrofy nuklearnej w Japonii – wnioski dla Unii Europejskiej” (CdR 123/2011), by podjąć dyskusję na temat zasadniczych kwestii bezpieczeństwa z uwzględnieniem wniosków wyciągniętych z katastrofy japońskiej i najnowszych wyników badań. Wzywa państwa członkowskie i regiony, by w oparciu o te wnioski dokonały przeglądu i ewentualnej modyfikacji swoich systemów planowania w zakresie ochrony ludności.

4. Z zadowoleniem przyjmuje jasne stwierdzenie Komisji, że wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof powinno odbywać się przy użyciu jednostek i sił udostępnionych przez państwa członkowskie. Pozytywnie ocenia strategię przedstawioną przez Komisję, aby w oparciu o te istniejące struktury jeszcze skuteczniej połączyć dostępne zasoby i skoordynować ich wykorzystanie bez generowania dodatkowych nakładów administracyjnych. Usprawnienie koordynacji może oznaczać jeszcze skuteczniejszą pomoc dla osób dotkniętych skutkami katastrof.

5. W zakresie ochrony ludności uznaje zasady solidarności, pomocniczości i zapobiegania.

6. Podkreśla znaczenie zaangażowania UE na rzecz wsparcia środków podejmowanych przez państwa członkowskie. Szkody

zaistniałe w przeszłości na skutek klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka pokazują właśnie, że w państwach członkowskich nie osiągnięto jeszcze całkowitej optymalizacji działań. Można również dalej pracować nad zintensyfikowaniem współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej. Do skuteczniejszej i wydajniejszej współpracy może znacząco przyczynić się Unia Europejska, przede wszystkim poprzez usprawnienie koordynacji.

7. Podkreśla znaczenie tego zagadnienia w kontekście zmiany klimatu. Częstość występowania i siła klęsk żywiołowych są niepokojące, coraz poważniejsze zagrożenie stanowią w szczególności powodzie, susze i pożary lasów, a także szkody spowodowane przez niskie temperatury i śnieg.

8. Podkreśla także znaczenie tego zagadnienia w kontekście innych rodzajów klęsk żywiołowych, takich jak erupcje wulkanów czy trzęsienia ziemi, które według statystyk występują i będą z różną częstotliwością nadal występować na południu Europy i w Turcji, a także w Europie Środkowej.

9. Zwraca uwagę na wprowadzoną przez traktat lizboński klauzulę solidarności (art. 222 TFUE), zgodnie z którą UE i państwa członkowskie udzielają sobie pomocy w przypadku klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka na terenie UE. Ponadto Komitet Regionów pozytywnie odnosi się do umocnienia roli UE jako koordynatora – zgodnie z zasadą pomocniczości – oraz do promowania współpracy państw członkowskich i ich wzajemnej pomocy zgodnie z art. 6 zdanie drugie lit. f) w związku z art. 2 ust. 5 TFUE i art. 196 TFUE.

Ocena istniejących luk

10. Stwierdza, że punktem wyjścia do dalszych działań mających na celu wzmocnienie zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof w sytuacjach kryzysowych musi być ustrukturyzowana analiza obecnej sytuacji i wszelkich elementów wymagających ulepszenia. Umożliwi ona wypracowanie rozwiązań dostosowanych do potrzeb.

11. Podkreśla, że istotne jest tu określenie i zlokalizowanie dostępnych zasobów w państwach członkowskich. Kolejny krok to, obok środków na rzecz usprawnienia koordynacji i dostępności zasobów, sprawdzenie – na podstawie zlokalizowanych zasobów – gdzie występują luki i potrzeba wsparcia przez UE wysiłków państw członkowskich na rzecz optymalizacji ich wcześniejszego rozlokowania. Wdrażanie powinno odbywać się wyłącznie na podstawie zweryfikowanych wyników oceny.

⁽¹⁾ CdR 139/2009 fin.

Moduł europejskiego reagowania w przypadku klęsk i katastrof

12. Popiera dążenie Komisji, aby odejść od obecnej koncepcji pomocy *ad hoc* państw członkowskich na rzecz systemu wczesnego planowania.

13. Podziela opinię Komisji, że opracowanie scenariuszy postępowania, określenie i zlokalizowanie na podstawie tych scenariuszy najważniejszych istniejących zasobów oraz zwiększenie intensywności organizowanych ćwiczeń to racjonalne środki, które pomogą w jeszcze wydajniejszym i efektywniejszym wykorzystaniu istniejących zasobów do ochrony ludności oraz w ich sprawdzeniu i uzupełnieniu we właściwym czasie. Cennym instrumentem mogą być także odpowiednie plany awaryjne.

14. Docenia wysiłki Komisji mające na celu udoskonalenie zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof. Powinno się to odbywać na drodze dalszego rozwijania mechanizmu wspólnotowego, który zasadniczo się sprawdził.

Zasady ochrony ludności: solidarność, pomocniczość i zapobieganie

15. Zdecydowanie opowiada się za stosowaniem zasady solidarności i wzajemnej pomocy w sytuacjach klęsk i katastrof, wyrażonej w licznych porozumieniach ponadpaństwowych i dwustronnych i wprowadzonej w życie w wielu przypadkach faktycznego świadczenia pomocy pomiędzy regionami. Częsta współpraca regionów ponad granicami państwowymi pokazuje, że to właśnie regiony w znaczący sposób przyczyniają się do udzielania szybkiej pomocy w zakresie ochrony ludności. Wspólnym celem tej pomyślanej współpracy jest także utworzenie mapy ryzyka wraz z oceną potencjalnych zagrożeń. Regiony odgrywają tu kluczową rolę gdyż w przypadku klęsk żywiołowych to one w szczególnym stopniu zmagają się z ich skutkami i w rezultacie wypracowały systemy ochrony cywilnej i zdobyły doświadczenie, którym mogą podzielić się z sąsiadującymi krajami trzecimi. Zwłaszcza najbardziej oddalone regiony zdobyły cenne doświadczenie, które mogą przekazać regionom sąsiadującym.

16. Podkreśla odpowiedzialność państw członkowskich w tym zakresie i zwraca uwagę na uregulowania dotyczące kompetencji prawnych UE zgodnie z art. 196 TFUE, tak jak to ustalono na niedawnym posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych we wnioskach końcowych z dnia 14.12.2010 r. ⁽²⁾

17. Powtarza z naciskiem, że należy przy tym w sposób ukierunkowany udzielać wsparcia państwom członkowskim i regionom, które są stale nawiedzane klęskami żywiołowymi, tak aby były one zdolne w coraz większym stopniu reagować szybko i skutecznie w takich sytuacjach.

18. Jest zdania, że pomoc ze strony UE na rzecz likwidowania ewentualnych luk w poszczególnych obszarach musi przede wszystkim polegać na umożliwianiu tworzenia i rozwijania przez same państwa członkowskie zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof na ich terenie zgodnie z przyjętymi standardami i wymogami.

19. Podkreśla, że TFUE stanowi o wspierającej, koordynującej i uzupełniającej roli w zakresie reagowania w przypadku klęsk i katastrof. Dlatego też ośrodki monitorowania mechanizmów ochrony cywilnej odgrywają rolę koordynującą, podczas gdy UE nie ma ani kompetencji w dziedzinie ustanawiania swych własnych jednostek, ani w zakresie przejmowania dowództwa nad jednostkami i innymi zasobami udostępnionymi przez państwa członkowskie. Z tego względu wszystkie plany i środki muszą być dostosowane i realizowane zgodnie z wymogami, które pozwolą na uzyskanie realizowania zasady pomocniczości przez państwa UE.

20. Stwierdza, że jednostki i urządzenia na szczeblu regionalnym i lokalnym w państwach członkowskich odgrywają główną rolę w strukturze ochrony ludności. Szybkiej i skutecznej pomocy w sytuacjach kryzysowych najrozsądniej jest udzielać przez siły krajowe, regionalne i lokalne. Tylko szeroko zakrojona sieć odpowiednich środków zaradczych daje możliwość szybkiego i skutecznego reagowania na katastrofy i możliwe najsprawniejszego zwalczania ich konsekwencji. Doświadczenia ze zwalczaniem skutków niedawnych katastrof (pożarów lasów i powodzi) pokazują, jak istotna dla powodzenia działań pomocowych w przypadku katastrof jest szybka i zdecydowana reakcja.

21. Ponadto w dalszym ciągu za nieodzowną uznaje wzmoczoną współpracę regionów i obszarów narażonych na to samo zagrożenie. W tym kontekście regiony, jako jednostki odpowiedzialne w terenie za skuteczną i efektywną ochronę ludności, podkreślają ponownie, że w pełni identyfikują się z zasadą szczególnej, wzajemnej, ponadnarodowej solidarności. Obecnie istnieje już szereg transgranicznych porozumień i umów o pomocy, w których regiony zobowiązują się do udzielania sobie wzajemnie wsparcia i które stanowią podstawę udanej współpracy. W wielu przypadkach regiony udowodniły swą zdolność do przekucia tych słów w czyn. Potrzeba utworzenia mapy ryzyka wraz z oceną potencjalnych zagrożeń może mieć większe znaczenie z praktycznego punktu widzenia.

22. Stwierdza, że realizacja w terenie skutecznej ochrony ludności na dużym obszarze jest możliwa przede wszystkim pod warunkiem zaangażowania wolontariuszy. Z tego względu wzmocnienie takich struktur wolontariackich stanowiłoby znaczący krok w kierunku poprawy regionalnych zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof. Komitet prosi Komisję do bardziej intensywnego wspierania procesu tworzenia i rozbudowy takich struktur działalności społecznej w przyszłości, gdy regiony będą sobie tego życzyły. Europejski Rok Wolontariatu powinien być właśnie wykorzystany do tego, aby wesprzeć państwa członkowskie w ich wysiłkach na rzecz budowy tych struktur.

23. Przyznaje, że szczególnie w kontekście coraz większego zagrożenia klęskami żywiołowymi spowodowanymi przez zmianę klimatu coraz większe znaczenie ma kwestia zapobiegania. Unia Europejska powinna zatem zintensyfikować swe działania w tej dziedzinie i w szczególności wspierać regiony przy podejmowaniu niezbędnych kroków, które zapobiegłyby katastrofie lub zminimalizowałyby jej skutki. Doświadczenia z pożarami lasów w Europie Południowej wykazały, jak skuteczne mogą być działania zapobiegawcze i jak wielkie mają znaczenie.

⁽²⁾ Konkluzje Rady do Spraw Ogólnych, 3060. posiedzenie z dnia 14.12.2010 r.

Zasady pomocy humanitarnej

24. Na mocy porozumień organizacyjno-prawnych pomiędzy regionami (stronami) opowiada za wykorzystywaniem synergii, jakie mogą powstawać przez zamierzone wzmocnienie centrum monitorowania i informacji (MIC) jako narzędzia koordynacji operacji w dziedzinie ochrony ludności, jak również w dziedzinie pomocy humanitarnej. Należy jednak zwracać uwagę na to, aby zostały zachowane prawne i strukturalne różnice między tymi obszarami działań.

25. Wyraża wsparcie dla wysiłków na rzecz lepszego uzgodnienia środków pomocy humanitarnej z międzynarodowymi organizacjami pomocowymi, zarówno państwowymi, jak i niepaństwowymi. Dzięki wzmocnionej współpracy oraz możliwości korzystania z teleinformatycznych baz danych poszczególnych stron (regionów) powinno się uniknąć powielania struktur. Dotyczy to w szczególności utworzenia specjalnego składu zasobów pomocowych Unii Europejskiej. Szczególnie jeśli chodzi o pomoc rzeczową, należy poszukiwać synergii między pomocą humanitarną ze strony państw członkowskich a pomocą humanitarną finansowaną przez UE i zapewnić koordynację z resztą podmiotów, zwłaszcza z regionami, by w ten sposób zwiększyć skuteczność pomocy.

26. Przypomina, że sytuacja geostrategiczna niektórych regionów, takich jak regiony najbardziej oddalone, czyni je kluczowymi europejskimi podmiotami w zakresie udzielania pilnej pomocy humanitarnej poza granicami UE. Świadczą o tym niedawne akcje, np. na Haiti.

27. Najważniejszego zadania upatruje w zapewnieniu w przyszłości większego eksponowania działań w dziedzinie reagowania w przypadku klęsk i katastrof oraz w dziedzinie pomocy humanitarnej. Nie chodzi tu tylko o informowanie obywateli o działaniach UE w obliczu katastrof i o polityczne wzmocnienie Wspólnoty jako odpowiedzialnego i godnego zaufania partnera na arenie międzynarodowej, lecz o dostarczenie licznym wolontariuszom, dzięki którym wszelkie działania w ogóle są możliwe, dodatkowej motywacji. Ważnym elementem eksponowania roli jest tu opracowanie wspólnej strategii komunikacji wspieranej przez narzędzia teleinformatyczne i e-strony (bazy sił i środków). Strategia taka powinna również obejmować właściwe przedstawienie wydolności istniejących mechanizmów i struktur świadczenia pomocy.

28. Zwraca uwagę na doświadczenia z obecnych międzynarodowych operacji pomocowych, z których wynika, że istotnym elementem skutecznej pomocy jest szybka dostępność środków transportu, bez przeszkód biurokratycznych. Mając na uwadze optymalizację międzynarodowych operacji pomocowych, Komitet zdecydowanie popiera więc propozycje zwiększenia zakresu współfinansowania kosztów transportu. W tym kontekście należałoby ponadto sprawdzić, jak można usprawnić proces udostępniania odpowiednich zasobów transportowych i informowania o nich. Należy znaleźć rozwiązania, które umożliwią szybkie udzielanie pomocy dotkniętym katastrofami regionom, bez zbędnej biurokracji i nawet bez dodatkowego przejmowania kosztów transportowych. Celem musi być maksymalne zwolnienie podmiotów udostępniających środki transportu od ponoszenia związanych z nimi kosztów.

29. Zachęca do dalszego ukierunkowanego promowania i wspierania udanej międzyregionalnej współpracy, szczególnie w dziedzinie państwowych działań prewencyjnych. Wskazuje, że inicjatywa Interreg okazała się bardzo skuteczna, jeżeli chodzi o wymianę sprawdzonych rozwiązań w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym właśnie w kontekście transgranicznym. Ustanawianie europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej (EUWT) może przyczynić się do dalszej poprawy realizacji środków zapobiegania katastrofom w dziedzinie wspólnych baz danych, ćwiczeń, oceny ryzyka i systemów wczesnego ostrzegania, a także transferu technologii i wymiany ekspertów.

30. Pozytywnie ocenia intencję Komisji, aby jak najlepiej wykorzystywać dostępne zasoby i nie tworzyć dodatkowych obciążeń finansowych i biurokratycznych. Ma to szczególne znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych, które mają wprawdzie znaczące umiejętności w zakresie przygotowań na wypadek klęsk i katastrof i reagowania w przypadku ich zaistnienia, lecz dysponują ograniczonym budżetem. Dotyczy to przede wszystkim dziedziny pomocy humanitarnej, w związku z którą władze lokalne i regionalne nie mają żadnych specjalnych środków do swojej dyspozycji, gdyż działania takie nie należą do ich właściwych zadań.

Wzmocnienie i sposób funkcjonowania centrum monitorowania i informacji (MIC)

31. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar wzmocnienia MIC jako narzędzia koordynacji zarówno przy operacjach pomocowych w przypadku katastrof na obszarze Wspólnoty, jak i przy działaniach w ramach pomocy humanitarnej poza Unią Europejską, zwłaszcza w krajach szczególnie narażonych na klęski żywiołowe i o najniższym tzw. współczynniku rozwoju społecznego (HDI) Narodów Zjednoczonych. Należy jednak pamiętać, że nie ma intencji przejścia w tym kontekście również zadań operacyjnych. Odpowiedzialność operacyjną ponoszą w dalszym ciągu podmioty udzielające pomocy, gdyż one mogą się z niej najlepiej wywiązać.

Uwagi końcowe

32. Identyfikuje się z zasadami solidarności, współpracy, koordynacji i wsparcia pomiędzy państwami, regionami i gminami w UE w zakresie ochrony ludności⁽³⁾ i zgadza się z opinią Komisji, że aby osiągnąć cel bardziej zintegrowanej zdolności UE do reagowania w przypadku klęsk i katastrof, konieczne jest zwiększenie spójności, efektywności i widoczności działań.

33. Przypomina jednak również, że ochrona ludności należy do pierwotnych zadań państw członkowskich oraz ich władz regionalnych i lokalnych, których kompetencji nie wolno naruszać.

34. Z tego względu, w kontekście art. 6 zdanie drugie 2 lit. f) w związku z art. 2 ust. 5 TFUE i art. 196 TFUE, z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja nie podjęła postulatów utworzenia specjalnego europejskiego oddziału ochrony ludności.

⁽³⁾ Zob. CdR 116/2006 fin.

35. Wspiera dążenie Komisji, aby zgodnie z traktatami wypracować całościową wspólnotową koncepcję, w ramach której można by uregulować dziedziny przygotowania na ewentualne klęski i katastrofy, reagowania na nie i usuwania ich skutków.

Bruksela, 11 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „WPR do 2020 r.: sprostac wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi”

(2011/C 192/05)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla, że płatności bezpośrednie muszą być nadal podstawą stabilizacji dochodów rolników jako wynagrodzenie za zapewnianie dóbr publicznych i rekompensata za wyższe normy produkcji UE, a także pod warunkiem, że oddzielenie płatności od produkcji nie pociągnie za sobą niebezpieczeństwa zaniku produkcji na obszarach o stałych niekorzystnych warunkach naturalnych.
- Podkreśla, że WPR i polityka spójności nie mogą być rozpatrywane oddzielnie. Cele terytorialne tych kierunków polityki muszą być ściślej niż do tej pory koordynowane, przede wszystkim na szczeblu UE.
- Potwierdza swe poparcie dla propozycji opracowania wspólnych ram strategicznych obejmujących fundusze strukturalne i inne fundusze rozwoju terytorialnego, takie jak EFRROW oraz Europejski Fundusz Rybacki.
- Wyraża zaniepokojenie z powodu wstępnych wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie regulacji rynków rolnych po 2013 r. i uważa, że przyszłość wspólnej polityki rolnej wymaga utrzymania instrumentów publicznej regulacji rynków w celu przeciwdziałania wahaniom cen oraz zapewnienia ich stabilności dla producentów i konsumentów.
- Stwierdza, że przyszłości WPR nie można rozpatrywać w oderwaniu od przyszłości europejskiej polityki handlowej. Jeżeli UE pragnie przyczynić się do bezpieczeństwa żywnościowego na świecie, to w ramach unijnej i międzynarodowej polityki handlowej, między innymi na forum WTO, należy zadbać o sprawiedliwe warunki produkcji dla rolnictwa w UE.
- Podkreśla szczególną, zgodną z zasadą pomocniczości odpowiedzialność różnych szczebli władzy za kształtowanie przyszłej polityki spójności i polityki rolnej. Nie kwestionując podejścia wspólnotowego przyjmowanego w ramach tychże obszarów polityki i wartości dodanej wspólnej polityki, należy ściślej niż do tej pory włączyć władze lokalne i regionalne do podejmowania decyzji w sprawie kształtu przyszłych filarów WPR. Stworzenie ram wielopoziomowego sprawowania rządów jest nieodzowne, jeżeli chce się jednocześnie zachować wspólnotowe podejście w ramach WPR, a także zwiększyć odpowiedzialność lokalną i stopień akceptacji w społeczeństwie.
- Podkreśla, że cele wspólnej polityki rolnej mogą zostać osiągnięte tylko wówczas, gdy również po 2014 r. dostępne będą wystarczające środki finansowe.

Sprawozdawca	Luis DURNWALDER (IT/PPE), przewodniczący zarządu autonomicznej prowincji Bolzano
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „WPR do 2020 r.: sprostac wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi” COM(2010) 672 wersja ostateczna

1. UWAGI OGÓLNE

KOMITET REGIONÓW

Stwierdza, co następuje:

1. Rolnictwo ma duże znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich w Europie, gdyż zapewnia pracę prawie 30 mln osób. Obszary wiejskie zajmują 90 % terytorium Unii Europejskiej i zamieszkuje na nich 60 % obywateli europejskich.

2. Rolnictwo pozwala zapewnić Europejczykom zaopatrzenie w żywność, przyczynia się do powstania obiegu gospodarczego i tworzy miejsca pracy, a jednocześnie kształtuje wysokiej jakości środowisko życia, przyczynia się do utrzymania równowagi struktury hydrogeologicznej i chroni krajobraz kulturowy oraz zwyczaje. Bez rolnictwa nie do pomyślenia jest wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w Europie.

3. Dlatego też od czasu powstania Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej wspólna polityka rolna (WPR) jest jednym z jej najważniejszych obszarów działania. WPR dowiodła, że polityka wspólnotowa może przynieść społeczeństwu europejskiemu dużą wartość dodaną, przy jednoczesnym wspieraniu celów strategii „Europa 2020” poprzez pakiety terytorialne.

4. WPR była i jest pomyślnie realizowana również dlatego, że na przestrzeni dziesięcioleci jej istnienia za jej pomocą stawiano nieustannie czoła nowym wyzwaniom w Europie i na świecie i ją odpowiednio dostosowywano.

5. Gospodarcze warunki ramowe, wahania cen, spadek dochodów rolników, rosnące zapotrzebowanie na żywność i surowce rolne na świecie, potrzeba stosowania zrównoważonych i bardziej ekologicznych metod produkcji, a zwłaszcza intensywniejszego przeciwdziałania zmianie klimatu i jej negatywnym konsekwencjom dla rolnictwa oraz zapewnienia większego dobrostanu zwierząt i odpowiedniej ochrony konsumentów – zarówno z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności, jak i zapewnienia zaopatrzenia w produkty rolne – wymagają przeformułowania WPR po 2013 r.

6. Na 85. sesji plenarnej w dniach 9–10 czerwca Komitet Regionów przyjął już opinię z inicjatywy własnej w sprawie przyszłości WPR po 2013 r., w której stwierdził, że WPR musi:

— pozostać wspólną polityką;

— zapewnić Europejczykom niezależność żywnościową i bezpieczeństwo żywnościowe;

— zagwarantować stabilność dochodów rolników;

— sprzyjać wszystkim rodzajom produkcji oraz zmianie praktyk rolniczych, a zwłaszcza zatrudnieniu i zrównoważonemu zagospodarowaniu przestrzennemu;

— wspierać systemy produkcji, które chronią środowisko i zasoby naturalne, w tym także krajobraz i różnorodność biologiczną;

— uwzględniać niekorzystne warunki naturalne i geograficzne (obszary górskie, wyspy, obszary słabo zaludnione, regiony najbardziej oddalone);

— koncentrować się na rolnictwie i żywności;

— przyczynić się do zmiany i uproszczenia określonych zasad wdrażania 1. i 2. filaru WPR i zarządzania nimi, zwłaszcza poprzez większe i skuteczniejsze zaangażowanie samorządów terytorialnych;

— dysponować takim budżetem, który umożliwiałby sprostanie wyzwaniom i zadaniom.

7. W dniu 27 stycznia 2011 r. Komitet Regionów przyjął opinię perspektywiczną w sprawie lokalnych systemów żywnościowych, w której podkreślił wartość wielowymiarowego modelu rolnictwa europejskiego oraz wartość dodaną lokalnej sprzedaży produktów dla zaspokojenia potrzeb środowiskowych, społecznych i gospodarczych.

8. W nawiązaniu do swoich prac nad reformą WPR oraz w odpowiedzi na komunikat z listopada 2010 r. Komitet Regionów stwierdza z zadowoleniem, że Komisja przywołuje i podkreśla w komunikacie wiele kwestii omówionych w powyżej wspomnianej opinii, że zachowują one ważność i że muszą one zostać uwzględnione podczas reformy.

9. Komitet Regionów podkreśla znaczenie WPR, a zwłaszcza jej drugiego filaru, dla ogólnego rozwoju obszarów wiejskich w Europie. Ma on wiele punktów stykających się z polityką spójności, a zatem chociaż te obszary polityki są niezależne i same w sobie niezbędne, to nie mogą być rozpatrywane oddzielnie. Cele terytorialne tych kierunków polityki muszą być przede wszystkim ściślej niż do tej pory koordynowane na szczeblu UE. Komitet podkreśla potrzebę przeznaczenia wystarczających środków na oś 3 drugiego filaru w celu poprawy jakości życia i wspierania dywersyfikacji gospodarki na obszarach wiejskich.

10. Komitet Regionów podkreśla szczególną, zgodną z zasadą pomocniczości odpowiedzialność różnych szczebli władzy za kształtowanie przyszłej polityki spójności i polityki rolnej. Nie kwestionując podejścia wspólnotowego przyjmowanego w ramach tychże obszarów polityki i wartości dodanej wspólnej polityki, należy ściślej niż do tej pory włączyć władze lokalne i regionalne do podejmowania decyzji w sprawie kształtu przyszłych filarów WPR. Stworzenie ram wielopoziomowego sprawowania rządów (państwa członkowskie UE, regiony i gminy) jest nieodzowne, jeżeli chce się jednocześnie zachować wspólnotowe podejście w ramach WPR, a także zwiększyć odpowiedzialność lokalną i stopień akceptacji w społeczeństwie. Nie należy jednak dopuścić do tego, by zasada pomocniczości prowadziła do zbędnego mnożenia szczebli planowania i – co za tym idzie – do nadmiernych kosztów administracyjnych.

Wyzwania związane z WPR

Stwierdza ponadto, co następuje:

11. Zapotrzebowanie na żywność wzrośnie na całym świecie. Przyczyn tego zjawiska należy doszukiwać się zarówno w oczekiwanym wzroście liczby ludności na świecie, jak i we wzroście siły nabywczej i w związanych z nią zmianach sposobu odżywiania się w wielu krajach wschodzących. WPR, której podstawową rolą jest wyżywienie obywateli w Europie i wniesienie wkładu w równowagę żywieniową, może i musi przyczynić się do zaspokojenia tego rosnącego światowego zapotrzebowania. Ponadto rolnictwo przyczynia się również znacząco do zapewnienia dóbr publicznych, co może się w szczególności przełożyć na zaopatrzenie w energię i w surowce odnawialne, które nie konkurują bezpośrednio z produkcją żywności, oraz do zachowania dynamizmu obszarów wiejskich.

12. W związku z tym przyszłości WPR nie można rozpatrywać w oderwaniu od przyszłości europejskiej polityki handlowej. Jeżeli UE pragnie przyczynić się do bezpieczeństwa żywnościowego na świecie, to w ramach unijnej i międzynarodowej polityki handlowej, między innymi na forum WTO, należy zadbać o sprawiedliwe warunki produkcji dla rolnictwa w UE. Jeżeli rolnicy muszą wypełniać obowiązki, które wykraczają poza międzynarodowe normy i wiążą się z dodatkowymi kosztami, to koszty te muszą zostać uwzględnione w przepisach importowych w ramach międzynarodowych umów handlowych.

13. Działalność rolna jest szczególnie związana ze środowiskiem. Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych jest

zatem nie tylko uzasadnionym wymogiem społeczeństwa, lecz również leży w żywotnym interesie samych rolników oraz ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania potencjału produkcji rolnej. Dlatego też rolnictwo powinno także przyczynić się do sprostania wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu, ze zmniejszeniem się żyzności gleby, niedoborem i zanieczyszczeniem wody oraz utratą siedlisk naturalnych i różnorodności biologicznej, a w ramach WPR należy wesprzeć rozwiązanie tych bieżących problemów.

14. Konieczne jest podkreślenie w tym kontekście szczególnej roli rolnictwa w przeciwdziałaniu zmianie klimatu. Rolnicy podjęli już duże wysiłki, by znacznie obniżyć poziom emisji gazów cieplarnianych. Należy ponadto podjąć intensywne starania na rzecz opracowania strategii dostosowawczych, tak by również w przyszłości rolnictwo mogło spełniać wyżej wymienione funkcje. Niemniej należy również podkreślić rolę, jaką może odgrywać gleba jako pochłaniacz CO₂, przy jednoczesnym zwiększeniu jej żyzności dzięki wyższej zawartości materii organicznej i nasileniu się efektu pochłaniania CO₂ przez uprawy prowadzone w celu pozyskania drewna. Rolnictwo jest jednak także jednym z sektorów o kluczowym znaczeniu dla rozwiązania tego problemu. Może przyczynić się do zrównoważonego zaopatrzenia w energię oraz do rozwoju chemii przyjaznej dla środowiska w oparciu o zasoby odnawialne. Szczególna rola przypada również władzom lokalnym i regionalnym, które wspierają innowacyjne, również oparte na biomasie, koncepcje produkcji energii. Najistotniejszym zrównoważonym źródłem energii jest w tym kontekście drewno. Dlatego też niezbędne jest zarówno dalsze wzmocnienie leśnictwa w ramach rozwoju obszarów wiejskich w tych regionach, w których lasy przyczyniają się znacząco do zapewnienia ochrony przed zagrożeniami, przeciwdziałania erozji oraz rozwoju działalności turystycznej, jak i wykorzystanie odpadów pochodzących z przycinania upraw prowadzonych w celu pozyskania drewna.

15. Komitet Regionów popiera stanowisko Komisji, by polityka rolna nadal opierała się na dwóch wzajemnie uzgodnionych filarach, przy czym należy zachować ich dotychczasowe ukierunkowanie. Komitet podkreśla jednak znaczenie wyraźniejszego rozróżnienia celów w ramach każdego z tych dwóch filarów.

16. Płatności bezpośrednie w ramach pierwszego filaru zapewniają rolnikom dochody, nagradzają ich za zapewnianie dóbr publicznych (takich jak ochrona krajobrazu i środowiska oraz bezpieczeństwo żywnościowe), z których obywatele europejscy nie chcą już więcej rezygnować, mają też zrównoważyć fakt, iż normy UE są wyższe niż te obowiązujące konkurentów na światowym rynku oraz tworzą ochronny bufor przed zmiennością rynku.

17. Drugi filar wspiera rozwój obszarów wiejskich. Dlatego też musi on być dostosowywany do indywidualnych potrzeb regionów i kształtowany we współpracy z regionami i władzami lokalnymi, gdyż ponoszą one częściową odpowiedzialność za udział finansowy w kształtowaniu drugiego filaru w ramach współfinansowania.

18. Komitet Regionów podkreśla, że cele wspólnej polityki rolnej mogą zostać osiągnięte tylko wówczas, gdy również po 2014 r. dostępne będą wystarczające środki finansowe.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

Płatności bezpośrednie

19. Podkreśla, że płatności bezpośrednie muszą być nadal podstawą stabilizacji dochodów rolników jako wynagrodzenie za zapewnianie dóbr publicznych i rekompensata za wyższe normy produkcji UE, a także pod warunkiem, że oddzielenie płatności od produkcji nie pociągnie za sobą niebezpieczeństwa zaniku produkcji na obszarach o stałych niekorzystnych warunkach naturalnych.

20. Popiera wymóg, by podział płatności bezpośrednich był w przyszłości bardziej sprawiedliwy, ponieważ obecny system płatności, który oparty jest na wielkości produkcji w przeszłości, zakłóca konkurencję wewnątrz UE i musi zostać zastąpiony przez system, który będzie traktował w równy sposób wszystkie formy gospodarki rolnej w Unii Europejskiej.

21. Jest zdania, że by uniknąć zakłóceń rynkowych w UE, należy jeszcze bardziej zharmonizować płatności na gospodarstwo w Europie. Podkreśla jednak, że przy podziale środków dla poszczególnych państw członkowskich należy uwzględnić oba filary.

22. Opowiada się za utrzymaniem modelu płatności na gospodarstwo niezwiązanych z wielkością produkcji i popiera propozycje Komisji w sprawie zniesienia historycznych i indywidualnych płatności na gospodarstwo. Popiera zatem przejście do płatności zależnych od regionu.

23. Zaznacza, że w trakcie tego stopniowego przejścia konieczne jest zniesienie nierównego podziału płatności na gospodarstwo wewnątrz państw członkowskich, który wynika z modelu historycznego podziału, gdyż jest on sprzeczny z ideą oddzielenia płatności od wielkości produkcji, a także prowadził i nadal prowadzi do niemożliwych do przyjęcia zaburzeń równowagi na rynku państw członkowskich. Podkreśla jednak konieczność ustalenia okresu przejściowego, który umożliwiłby dostosowanie gospodarstw do nowego programu pomocy.

24. Popiera propozycję Komisji, by wprowadzić górny pułap płatności na gospodarstwo. Podkreśla, że musi on uwzględniać różnice w formach gospodarstw i ich zrzeszeń, a także wkład gospodarstwa w zatrudnienie oraz liczbę członków w przypadkach osób prawnych, i nie może utrudniać dostosowania strukturalnego rolnictwa w Unii Europejskiej do wymogów obecnej doby.

25. Zwraca uwagę na stwierdzenie Komisji, że również w przyszłości na obszarach o szczególnych problemach oraz w odniesieniu do takich form gospodarowania, które mają duże

znaczenie dla dalszej działalności rolnej na tych obszarach, należy przewidzieć płatności powiązane z wielkością produkcji. W związku z tym należy również zwrócić uwagę na znaczenie zwierząt żywionych w systemie wypasowym dla obszarów górskich, arktycznych, wyspiarskich i słabo zaludnionych, dla wszystkich systemów produkcji, które wymagają szczególnego wsparcia ze względu na warunki klimatyczne lub niesprzyjające ukształtowanie terenu, a szczególnie dla utrzymania sektora mleczarskiego na tych obszarach również po wygaśnięciu kwot mlecznych. Bez sprawnie funkcjonującego sektora mlecznego niemożliwe będzie utrzymanie użytkowanych gruntów rolnych, a zwłaszcza łąk, pastwisk na obszarach górskich i wyżynnych oraz śródziemnomorskich lasów pastwiskowych. Szczególne znaczenie posiadają również gaje oliwne o niskiej wydajności na obszarach górskich i w innych strefach o ograniczeniach rolno-klimatycznych. Z drugiej strony utrzymanie sektora hodowli krów, owiec i kóz na mięso jest równie ważne dla utrzymania europejskich ekosystemów pastwisk i aktywności pewnych regionów. Wraz z utratą tych obszarów dla rolnictwa zniweczony zostałby ich wyjątkowy krajobraz kulturowy. Ponadto hodowla bydła gwarantuje wykorzystanie terenów peryferyjnych również na obszarach podmiejskich. Ważne jest, by zachować otwartą przestrzeń niezabudowaną (np. jako tereny zalewowe), wykorzystując ją jednak gospodarczo w jakimś stopniu. Bez płatności powiązanych z produkcją zagrożone jest przetrwanie tego sektora, przez co nie mógłby on dłużej pełnić takiej roli.

26. Należy w pełni wykorzystać dozwoloną przez WTO pomoc związaną z produkcją.

27. Popiera zalecenie Komisji, by podwyższyć płatności na gospodarstwo na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i tym samym skompensować im wyższe koszty produkcji, a także wesprzeć rolnictwo w całej Europie. Podkreśla, że podwyższenie płatności w celu sprawiedliwego zapewnienia dochodów rolnikom we wszystkich regionach Europy jest uzasadnione i konieczne.

28. Podkreśla, że WPR i rolnicy nie powinni być jedynymi podmiotami odgrywającymi aktywną rolę w przeciwdziałaniu nowym wyzwaniom w dziedzinie ochrony środowiska, szczególnie, jeśli nie zwiększy się przeznaczonych na ten cel środków finansowych.

29. Podkreśla, że programy rolno-środowiskowe w drugim filarze powinny przyczynić się do realizacji celu, jakim jest uczynienie rolnictwa bardziej ekologicznym. W tym kontekście warto wspomnieć, że niektóre państwa członkowskie wykorzystują poniżej 10 % całkowitego budżetu w drugim filarze, w związku z czym nie oferują rolnikom prawie żadnych programów rolno-środowiskowych. Proponuje zatem, by w przyszłości wszystkie państwa członkowskie musiały wykorzystać przynajmniej 10 % całkowitego budżetu na programy rolno-środowiskowe w ramach drugiego filaru i by możliwe było w tym celu stosowanie ograniczonego współfinansowania w wysokości przynajmniej 10 %.

30. Uważa, że rolnictwo ekologiczne i rolnictwo zintegrowane powinny otrzymywać większe wsparcie w ramach wspólnej polityki rolnej, ponieważ stanowią one część polityki rozwoju zrównoważonego.

31. Uważa, że ze względu na szybkie starzenie się grupy czynnych zawodowo rolników w Unii Europejskiej pilnie potrzebne jest zaplanowanie dodatkowych środków na rzecz młodych rolników. Wsparcie dla młodych rolników oferowane dotychczas w ramach drugiego filaru okazało się niewystarczające, by powstrzymać postępujące starzenie się grupy czynnych zawodowo rolników. Obecnie zaledwie 7 % rolników w UE ma mniej niż 35 lat, a jedna trzecia przekroczyła już 65 rok życia. Należy się zatem zastanowić, czy w ramach pierwszego filaru można by przewidzieć podwyższenie płatności bezpośrednich dla młodych rolników, by stworzyć dodatkową zachętę do działalności rolnej dla młodych ludzi.

32. Odnotowuje, że młodsze pokolenia potrzebują odpowiednich usług publicznych do zakładania gospodarstw rolnych na obszarach wiejskich. Zachęcając ich do zakupu innowacyjnych i przyjaznych dla środowiska systemów produkcji oraz oferując im nowe alternatywne możliwości gospodarcze, można utrzymać wydajność rolnictwa na obszarach wiejskich.

33. Popiera propozycję Komisji, by wprowadzić uproszczony i specjalny program wsparcia dla rolników prowadzących małe gospodarstwa, co pozwoli zachować rolnictwo opierające się na małych gospodarstwach rolnych, i nieść dodatkową pomoc tym gospodarstwom, przede wszystkim na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, oraz ograniczyć biurokrację. Podkreśla, że 82 % rolników w Europie otrzymuje wsparcie w wysokości poniżej 5 tys. euro, a zatem uproszczenie wymogów administracyjnych dla rolników prowadzących małe gospodarstwa znacznie zmniejszyłoby obciążenia biurowe i doprowadziłoby do większej akceptacji WPR wśród rolników.

34. Podkreśla, że zasada wzajemnej zgodności oraz Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (ZSZIK) muszą zostać uproszczone bez jednoczesnego kwestionowania funkcjonalności tego systemu. Punktem wyjścia jest wprowadzenie obowiązujących w całej Europie kluczowych kryteriów kontroli stosowania zasady wzajemnej zgodności w terenie, a także obniżenie o połowę wskaźników kontroli w zakresie przestrzegania zasady wzajemnej zgodności i Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli, w celu ujednolicenia wymogów i kontroli w różnych regionach Europy, o ile państwa członkowskie będą mogły wykazać, że posiadają sprawnie działające systemy i stosują dostosowane do realiów progi tolerancji.

35. Podziela zdanie Komisji, że płatności powinny być ograniczone do czynnych zawodowo rolników, przy czym nie należy traktować krzywdząco osób zajmujących się rolnictwem jako działalnością uboczną, które odgrywają istotną rolę w utrzymaniu rolnictwa zwłaszcza na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Proponuje niemniej, by Komisja przedstawiła podstawowe definicje takich określeń, jak „czynny zawodowo rolnik” i „ziemia uprawna”, które mogą zostać uzupełnione na szczelbu państw członkowskich lub regionów.

36. Jest zdania, że w tych dziedzinach, które były do tej pory regulowane za pośrednictwem odrębnych zasad organizacji rynku i w których nie stosowano systemu płatności niezwiązanych z wielkością produkcji lub stosowano je tylko częściowo,

tak jak na przykład w sektorze owoców i warzyw, wina lub cukru, należy utrzymać tę specjalną organizację rynku.

Środki wspierania rynku

37. Wyraża zaniepokojenie z powodu wstępnych wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie regulacji rynków rolnych po 2013 r. i uważa, że przyszłość wspólnej polityki rolnej wymaga utrzymania instrumentów publicznej regulacji rynków w celu przeciwdziałania wahaniom cen oraz zapewnienia ich stabilności dla producentów i konsumentów.

38. Zwraca uwagę, że preferencja wspólnotowa musi być nadal postrzegana jako istotna zasada WPR i że znacząco przyczynia się ona do utrzymania w Europie niezależności żywnościowej.

39. Uważa, że wciąż istniejące instrumenty rynkowe, takie jak interwencja, prywatne i publiczne przechowywanie oraz dotacje eksportowe ograniczone do produktów wrażliwych, okazały się bezwzględnie konieczne i dlatego należy je utrzymać jako siatkę bezpieczeństwa wraz z odpowiednią linią budżetową.

40. Wskazuje, że oddzielenie płatności od wielkości produkcji doprowadziło do silniejszego ukierunkowania europejskiego rolnictwa na rynek, ale efektem tego stały się silne wahania cen, mogące stanowić zagrożenie dla trwałości gospodarstw.

41. Zwraca uwagę, że instrumenty rynkowe muszą służyć z jednej strony do zapewnienia zaopatrzenia na rynkach rolnych, ochrony rolników przed nagłymi spadkami cen i związaną z nimi utratą dochodów, a z drugiej strony do ograniczenia zmienności cen, które konsumenci płacą za produkty żywnościowe.

42. Uważa, że należy konieczne ulepszyć te instrumenty. Trzeba w tym celu przeanalizować, czy należy rozszerzyć listę produktów, dla których ustanawia się tymczasowe magazynowanie, wydłużyć okresy interwencji oraz wdrożyć środki na rzecz tymczasowego zaprzestania produkcji. Należy także odpowiednimi środkami zapobiegać nadużyciom w handlu surowcami rolnymi, nie utrudniając przy tym funkcjonowania rynków. Ma to na celu uniknięcie wahań na rynkach w związku z kryzysem w rolnictwie czy zagrożeniem dla zdrowia.

43. Zwraca uwagę, że udział rolników w tworzeniu wartości dodanej w całym łańcuchu dostaw żywności stale się zmniejsza i że konieczne jest opracowanie instrumentów rynkowych, które by powstrzymały ten proces. W związku z tym wzywa Komisję, by we wszystkich sektorach produkcji stworzyła przepisy ramowe dla zrzeszeń producentów i organizacji branżowych i tym samym umocniła pozycję rolników w łańcuchu dostaw żywności. Ponadto w odniesieniu do produkcji mleka na obszarach nacechowanych specyficznymi naturalnymi utrudnieniami lub innych obszarach o słabszych strukturach lub systemach produkcji należy wesprzeć łączenie się producentów i wspólne wprowadzanie produktów na rynek, tak by złagodzić skutki wygaśnięcia kwot mlecznych i zapobiec delokalizacji produkcji.

44. Zachęca Komisję Europejską do zbadania wpływu pośredników detalicznych na producentów żywności, dystrybutorów, dostawców, konsumentów i szeroko pojmowane środowisko.

45. Uważa, że należy dokonać przeglądu przepisów wspólnotowych w dziedzinie konkurencji, aby zapewnić rzeczywistą równowagę w łańcuchu żywnościowym.

46. Uważa, że w uzupełnieniu do publicznych instrumentów zarządzania rynkiem należy nadal rozbudowywać systemy ubezpieczeń wzajemnych, takie jak ubezpieczenie od różnych rodzajów ryzyka, i że w tym kontekście należy również umożliwić państwom członkowskim wsparcie zrzeszeń i współpracy między rolnikami mającej na celu wzajemną ochronę lub kontakty z innymi uczestnikami łańcucha dostaw żywności, co doprowadziłoby do zmniejszenia obciążeń biurokratycznych.

47. Podkreśla, że w ostatnich latach UE podjęła duże starania w celu wyeliminowania dotacji eksportowych. Zwraca jednak uwagę, że ostateczna rezygnacja z tego instrumentu rynkowego musi być uzależniona także od gotowości państw trzecich, by w ramach WTO w pełni zrezygnować z tego instrumentu handlu międzynarodowego. W tym wypadku konieczne są instrumenty wparcia eksportu zgodne z uregulowaniami WTO.

48. Apeluje do Komisji, by dokładnie przeanalizowała skutki wygaśnięcia istniejących systemów kwotowych i opracowała środki, które zapewniłyby trwanie struktur wytwarzania i przetwarzania.

49. Wzywa Komisję, aby w przyszłych propozycjach regulacji sektora cukru i izoglukozy przyjęła podejście gwarantujące produkcję europejską przynoszącą dochody dla producentów buraków, co pozwoli na utrzymanie upraw i obecnych zakładów przetwórczych.

50. Apeluje zatem do Komisji, by podjęła większe wysiłki na rzecz badań i rozwoju w dziedzinie innowacji i promocji produktów. W związku z tym zwraca się także o stałe uwzględnianie badań związanych z żywnością w przyszłych europejskich programach badawczo-rozwojowych.

51. Wzywa Komisję, by w ramach polityki handlowej, a zwłaszcza umów dwustronnych, zdecydowanie broniła również interesów europejskiego rolnictwa i uwzględniła skutki polityki handlowej dla WPR, a szczególnie umów dwustronnych lub umów zawieranych w ramach WTO dla rolnictwa europejskiego. Natomiast dla zapewnienia, że na szczeblu światowym przestrzegane będą europejskie normy w zakresie zrównoważonego rozwoju, kluczowe znaczenie mają negocjacje w ramach WTO.

52. Zwraca w tym kontekście uwagę, że konsumenci mają prawo wymagać w odniesieniu do importowanych produktów

żywnościowych równie wysokich standardów w dziedzinie praw socjalnych, bezpieczeństwa żywności, ochrony środowiska, jakości oraz dobrostanu zwierząt, jakie stosuje się w rolnictwie w UE. Trzeba wytrwale bronić tego prawa w międzynarodowych i dwustronnych rozmowach handlowych.

Rozwój obszarów wiejskich

53. Stwierdza, że pomimo wysiłków UE w dziedzinie WPR i polityki spójności wiele obszarów wiejskich w Europie nadal cierpi z powodu wyludnienia i zapóźnienia w rozwoju i że poziom ich rozwoju jest niższy od średniej wspólnotowej, a także o wiele niższy od poziomu rozwoju większości obszarów miejskich.

54. Zwraca uwagę na szczególną rolę rolników na obszarach podmiejskich, gdzie zasoby wiejskie i rolne mogą być pod dużą presją; podkreśla, że należy utrzymać produkcję żywności i dóbr publicznych w pobliżu obszarów miejskich.

55. Podkreśla zatem znaczenie drugiego filaru wspólnej polityki rolnej dla całościowego rozwoju obszarów wiejskich, w tym obszarów podmiejskich.

56. Akcentuje znaczenie drugiego filaru WPR dla modernizacji rolnictwa oraz utrzymania i poprawienia jego struktury, a zwłaszcza dla utrzymania wszystkich obszarów wiejskich i ich społeczności oraz ich odnowy społeczno-gospodarczej. W tym celu konieczna jest polityka rozwoju obszarów wiejskich wspierająca konkurencyjność, zaś część tej polityki musi być poświęcona działaniom w zakresie struktur i infrastruktury w rolnictwie oraz w branży rolno-spożywczej.

57. Podkreśla, że rozwój obszarów wiejskich może się znacząco przyczynić do realizacji celów UE wytyczonych w ramach strategii „Europa 2020”; niemniej należy jasno rozróżnić, jakie są granice między zadaniami polityk tematycznych UE a źródłami ich finansowania (chodzi mianowicie o klimat i energię), a także, jakie aspekty należy wspierać za pomocą WPR (lub funduszy regionalnych).

58. Stwierdza, że środki rozwoju obszarów wiejskich wchodzą w zakres drugiego filara WPR, a zatem stanowią instrument polityki rolnej, lecz jednocześnie mają wiele punktów stykowych z polityką spójności. Dlatego też przy programowaniu konieczne jest skoordynowanie celów drugiego filaru polityki rolnej i polityki spójności, by uniknąć wszelkiej ewentualności powielania działań lub pojawienia się „szarej strefy” i wykorzystać synergię oraz ponownie skoncentrować politykę rozwoju obszarów wiejskich na sektorze rolnictwa. W związku z tym należy zharmonizować zasady administracyjne dotyczące poszczególnych funduszy europejskich.

59. Potwierdza swe poparcie dla propozycji opracowania wspólnych ram strategicznych obejmujących fundusze strukturalne i inne fundusze rozwoju terytorialnego, takie jak EFRROW oraz Europejski Fundusz Rybacki.

60. Apeluje, by przy opracowywaniu drugiego filaru polityki rolnej respektowano szczególnie zgodną z zasadą pomocniczości odpowiedzialność regionów, stosując faktycznie podejście oparte na wielopoziomowym sprawowaniu rządów, które uwzględniałoby szczególne znaczenie i kompetencje regionów w dostosowywaniu środków do ich specyficznych potrzeb. W związku z tym podkreśla podejście oparte na stosowaniu zasady pomocniczości w ramach drugiego filaru, zgodnie z którym przy poszanowaniu specyfiki regionalnej państwa członkowskie i regiony samodzielnie wybierają środki, które będą realizować.

61. Uważa zatem, że oddolną realizacją polityki rozwoju obszarów wiejskich i wykorzystaniem przeznaczonych na ten cel funduszy należy się zająć przede wszystkim za pośrednictwem silnych partnerstw na rzecz rozwoju lokalnego.

62. Uważa, że ze względu na szybkie starzenie się czynnych zawodowo europejskich rolników pilnie potrzebne jest zaplanowanie atrakcyjnych środków na rzecz młodych rolników celem przyciągnięcia do tego sektora nowych sił i uzupełnienie wsparcia dla młodych rolników oferowanego dotychczas w ramach drugiego filaru.

63. Postuluje ponadto, aby zostały przewidziane specjalne środki na realizację propozycji zawartych w pakiecie jakościowym, na przykład wspieranie modernizacji gospodarstw rolnych wytwarzających produkty wysokiej jakości i kampanii informacyjnych skierowanych do konsumentów.

64. Uważa, że niezbędne jest rozszerzenie doradztwa rolniczego poza zagadnienia wzajemnej zgodności na wszystkie istotne dziedziny doradztwa (techniki produkcji, przedsiębiorczość, sprostanie nowym wyzwaniom, wprowadzanie innowacji, zagadnienia związane z zarządzaniem środowiskiem, działania na rzecz złagodzenia zmian klimatu itp.), a także stworzenie odpowiednich środków jego promowania w ramach drugiego filaru. Należy przy tym położyć nacisk na promowanie akredytowanych służb doradztwa. Celem musi być udostępnienie wszystkim rolnikom w UE kompetentnych usług doradczych niezależnie od tego, czy byłyby one świadczone przez państwo, organy publiczne czy też przedsiębiorstwa prywatne.

65. Podkreśla szczególne znaczenie dywersyfikacji dla drobnych gospodarstw rolnych oraz dla gospodarstw na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania lub w najbardziej na północ wysuniętych regionach o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regionach wyspiarskich, transgranicznych i górskich. Dlatego też wzywa do wprowadzenia środków zachęcających w tym zakresie.

66. Podkreśla znaczenie zaoferowania w sektorze rolnictwa wysokiej jakości możliwości doksztalcania, zwłaszcza po

ukończeniu kształcenia zawodowego. Szybkie zmiany sektora rolniczego i żywnościowego, a także całego kontekstu wymagają uczenia się przez całe życie.

67. Popiera wysiłki Komisji mające na celu wsparcie w ramach drugiego filaru polityki rolnej współpracy między rolnikami, zwłaszcza w zakresie wspólnego korzystania z środków produkcji przy wprowadzaniu produktów na rynek, wspólnej organizacji pracy lub wspólnych starań związanych z hodowlą, by tym samym zapobiec niekorzystnym warunkom konkurencji dla małych gospodarstw.

68. Podkreśla znaczenie drugiego filaru WPR zwłaszcza dla gospodarstw rolnych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i popiera zatem propozycję Komisji, by dodatki wyrównawcze były nadal oferowane w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich. Proponuje zachowanie istniejącej swobody działania i podniesienie obecnego maksymalnego pułapu, by zaspokoić potrzeby na obszarach górskich o szczególnie trudnych warunkach oraz na obszarach podmiejskich z bardzo zurbanizowanymi terenami wiejskimi. Proponuje również wsparcie najbardziej na północ wysuniętych regionów o bardzo niskiej gęstości zaludnienia, a także regionów wyspiarskich, transgranicznych i górskich, poprzez konkretny pakiet środków, takich jak wkład w koszty transportu, specjalne środki na rzecz ochrony pastwisk górskich, a także premia na rzecz różnorodności biologicznej oraz uznanie produktów górskich w ramach przeglądu polityki jakości Unii Europejskiej.

69. Podkreśla, że w wielu regionach europejskich zwiększeniu konkurencyjności musi towarzyszyć poprawa infrastruktury rolnej. Zwraca ponadto uwagę, że niezbędne są innowacje jako warunek dostosowania się do wymogów zmiany klimatu, efektywniejszego wykorzystywania zasobów i lepszego zarządzania przedsiębiorstwami i że trzeba je w związku z tym bardziej propagować.

70. Wskazuje, że Komisja dąży do zharmonizowanego wytyczenia na nowo dla całej Europy pośrednich obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania i jednocześnie wyraża obawy związane z realizacją tego przeglądu. Jest zdania, że wyznaczone przy tym nowe kryteria muszą być bardziej ukierunkowane, a państwom członkowskim i regionom należy przy tym zapewnić wystarczający poziom pomocniczości i elastyczności. Podkreśla, że wytyczenie na nowo obszarów pośrednich musi zostać złagodzone za pomocą odpowiednich okresów przejściowych.

71. Podkreśla, że w kontekście wyzwań związanych ze zmianą klimatu oraz koniecznością zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich niezbędne jest wzmocnienie i usprawnienie wsparcia dla działań mających na celu zrównoważoną gospodarkę wodą wykorzystywaną w rolnictwie poprzez ograniczenie jej zużycia i zanieczyszczenia, a także dla środków na rzecz zachowania poziomów wodonośnych (np. poprzez utrzymanie tarasów na wyspach i na obszarach górskich, zwiększanie żyzności gleby) oraz na rzecz zapobiegania szkodom i odnowy infrastruktury rolnej uszkodzonej w wyniku klęsk klimatycznych.

72. Podkreśla znaczenie programów rolno-środowiskowych i apeluje, by w przyszłości wszystkie państwa członkowskie przeznaczyły przynajmniej 10 % dostępnego im budżetu rolnego na programy rolno-środowiskowe, by tym samym przyczynić się do nadania rolnictwu zrównoważonego charakteru oraz do uznania systemów rolnych o wysokiej wartości przyrodniczej, które umożliwiają utrzymanie i przywrócenie różnorodności biologicznej na obszarach rolniczych, a także przyczyniają się do lepszej ochrony wody i gleby.

73. Akcentuje, że należy ponownie wprowadzić element zachęt do programów rolno-środowiskowych, by zwiększyć akceptację wśród rolników. Należy też uznać przy tym znaczenie efektów zewnętrznych niektórych praktyk w rolnictwie.

74. Jest zdania, że realizację środków w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich można znacznie ułatwić poprzez umożliwienie współfinansowania przez strony trzecie.

75. Podkreśla, że aktywna gospodarka leśna ma szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa wielu obszarów wiejskich, zwłaszcza górskich, a także dla atrakcyjności turystycznej, w związku z czym regiony muszą mieć możliwość wsparcia gospodarki leśnej w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich.

76. Podkreśla znaczenie inicjatywy LEADER dla zintegrowanego rozwoju obszarów wiejskich, zwłaszcza ze względu na

zasadę oddolną, która okazała się bardzo skuteczna, i apeluje do Komisji, by również w przyszłości oferowała to podejście i je wzmocniła. W programie tym należy także zapewnić lepsze możliwości koordynacji poszczególnych projektów w ramach lokalnych planów rozwoju. Ponadto konieczne jest zwiększenie w przyszłości elastyczności programu LEADER i nadanie pierwszeństwa innowacyjnym podejściom. Obowiązujący obecnie system osi w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich okazał się sztywny. Dlatego też niezbędne jest zapewnienie władzom lokalnym i regionom większej elastyczności, by lepiej zaspokoić potrzeby lokalne. Konieczne jest uproszczenie realizacji programu rozwoju obszarów wiejskich, zwłaszcza sprawozdawczości.

77. Uważa ponadto, że podejście wybrane dla programu LEADER powinno być stosowane w połączeniu z modelem partnerstwa na rzecz rozwoju lokalnego opartego na oddolnych strategiach rozwoju lokalnego, wraz z działaniami wielosektorowymi, współpracą w zakresie innowacji i tworzeniem sieci kontaktów.

78. Uważa, że ograniczenie wspierania inwestycji w zakładach spożywczych musi być dostosowane do rozwoju strukturalnego (podniesienie lub zniesienie pułapów dla MŚP).

79. Podkreśla, że nakłady na programowanie, realizację programów, ocenę i monitorowanie są zbyt wysokie i dlatego należy je znacznie obniżyć.

Bruksela, 11 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

90. SESJA PLENARNA W DNIACH 11 I 12 MAJA 2011 R.

Opinia Komitetu Regionów „Ambitna polityka europejska na rzecz systemów zapewniania jakości produktów rolnych”

(2011/C 192/06)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że jakość produktów rolnych w UE jest jednym z głównych czynników wartości dodanej WPR i jednym z głównych atutów na rynkach światowych. Uważa zatem, że polityka jakości powinna stanowić jeden z głównych kierunków WPR po 2013 r. Wzywa do wdrożenia odpowiednich narzędzi w ramach przyszłej WPR, aby wzmocnić, promować i wspierać rozwój systemów zapewniania jakości.
- Uważa, że podstawowe znaczenie ma zachowanie równomiernego rozłożenia działalności gospodarczej na obszarze Unii Europejskiej w oparciu o zróżnicowane modele rozwoju. Obszary wiejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji mogą utrzymać produkcję rolną dzięki zróżnicowaniu na rynkach i w oparciu o istniejące systemy zapewniania jakości, które należy wzmocniać i rozwijać. Takie różnicujące podejście do rynków rolnych jest szczególnie trafne w odniesieniu do produktów z regionów górskich, jak również w odniesieniu do produkcji lokalnej, której wartość może wzrosnąć w ramach krótkich łańcuchów produkcji i dystrybucji.
- Uważa, że ochrona określenia „produkt rolnictwa górskiego”, przyczyniłaby się trwale do rozwoju gospodarczego, zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska.
- Uważa, że rozwój lokalnych systemów żywnościowych wiąże się ze stworzeniem odpowiedniego oznakowania na szczeblu europejskim i z tworzeniem narzędzi w ramach drugiego filaru WPR, aby zachęcić producentów do podjęcia działań w tym kierunku. W związku z tym zwraca się do Komisji, aby przedstawiła propozycje w celu uzupełnienia rozporządzenia w sprawie polityki jakości produktów rolnych w Unii Europejskiej.
- Uważa, że powodzenie gospodarcze i trwałość produkcji rolnej o wysokiej wartości w poszczególnych systemach zapewniania jakości wiąże się nierozdzielnie z zarządzaniem podażą.
- Zaleca, w nawiązaniu do wcześniej przyjętych opinii, wykluczenie organizmów zmodyfikowanych genetycznie ze specyfikacji oficjalnych znaków jakości.
- Wzywa do wzmocnienia ochrony międzynarodowej oznaczeń geograficznych.

Sprawozdawca	René SOUCHON (FR/PSE), przewodniczący regionu Owernia
Dokument źródłowy	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie systemów zapewniania jakości produktów rolnych COM(2010) 733 wersja ostateczna

I. KONTEKST I CELE

KOMITET REGIONÓW

A. Polityka jakości: podstawowy element WPR i główny atut europejskich produktów rolnych na rynkach międzynarodowych

1. Stwierdza, że obowiązujące w Unii Europejskiej normy dotyczące bezpieczeństwa i jakości żywności należą do najbardziej wymagających na świecie.

2. Uważa, że jakość produktów rolnych w UE jest jednym z głównych czynników wartości dodanej WPR i jednym z głównych atutów na rynkach światowych.

3. Przypomina, że organizowane kolektywnie systemy zapewniania jakości są integralną częścią dziedzictwa kulturowego, rolniczego i kulinarnego Unii Europejskiej. Systemy te są wspólnym dziedzictwem, które należy chronić i rozwijać.

4. Zauważa, że traktowanie jakości jako cechy wyróżniające pozwala na osiągnięcie maksymalnej wartości dodanej w poszczególnych sektorach i odpowiada wysokim wymaganiom konsumentów i producentów w UE.

5. Podkreśla, że w kontekście kryzysu cen surowców rolnych sektory nastawione na wyróżniającą się jakość mają stabilizujący wpływ na szczeblu lokalnym. Wprowadzanie produkcji o wyróżniającej się jakości umożliwia rozwój inwestycji, badań i innowacji, a także zapewnia sprawiedliwszą dystrybucję wartości dodanej w sektorach na rzecz producentów.

6. Uważa zatem, że polityka jakości powinna stanowić jeden z głównych kierunków WPR po 2013 r.

7. Wnosi, by wspólna polityka rolna po 2013 r. nadal aktywnie służyła utrzymaniu wysokiego poziomu norm dotyczących europejskich produktów rolnych, gdyż uznaje, że ma to niezwykle istotne znaczenie.

8. Uważa, że powodzenie gospodarcze i trwałość produkcji rolnej o wysokiej wartości w poszczególnych systemach zapewniania jakości wiąże się nierozdzielnie z zarządzaniem popytą. Nieproporcjonalny wzrost ilościowy produkcji, poza zwyczajowymi segmentami rynku, w których omawiane produkty uzyskują swoją wysoką wartość, prowadzi do ich spowszednienia. Jego skutkiem jest spadek cen, który może prowadzić do całkowitego zniknięcia produktu z rynku. Modele ekonomiczne właściwe systemom zapewniania jakości mają uzasadnienie

gospodarcze tylko dlatego, że odróżniają się od modelu standardowego. Ich upowszechnienie, a zatem ich spowszednienie, musi w ostateczności prowadzić do wyludnienia obszarów najbardziej zagrożonych tym zjawiskiem.

9. Stwierdza, że obecne przepisy nie pozwalają na zadowalające powiązanie funduszy europejskich, krajowych i regionalnych w ramach wspólnych działań organizowanych przez ugrupowania lub regiony. Okazuje się, że tylko główne chronione oznaczenia geograficzne mogą zmobilizować niezbędne środki w ramach samofinansowania, by skorzystać z funduszy europejskich.

B. Systemy zapewniania jakości: istotne narzędzie zagospodarowania przestrzennego i rozwoju obszarów wiejskich.

Stwierdza, że:

10. Systemy zapewniania jakości umożliwiają wielu obszarom rolnym przyłączenie się do procesu globalizacji dzięki uznaniu ich specyficznych kompetencji i dzięki produktom wysokiej jakości oferowanym konsumentom.

11. Aspekt zagospodarowania obszarów wiejskich jest istotnym i niezbędnym elementem refleksji nad systemami zapewniania jakości. Systemy te wpływają bezpośrednio na dynamikę gospodarczą obszarów wiejskich, na których są stosowane.

12. Obszary wiejskie w Unii Europejskiej są niejednolite i złożone z wielu bardzo odmiennych stref. Ich potencjał z punktu widzenia agronomii, gleboznawstwa i klimatu, a także warunków logistycznych i rynkowych, jest zatem bardzo zróżnicowany.

13. W kontekście globalizacji i w obecnej sytuacji konkurencji międzynarodowej obszary w najtrudniejszym położeniu powinny korzystać z mechanizmów mających umożliwić im rozwinięcie odrębnego modelu funkcjonowania i pozwolić konsumentom odróżnić ich produkty rolne na rynku. Zatem należy koniecznie utrzymać obecne mechanizmy wyrównujące niedobory konkurencyjności obszarów w gorszym położeniu, a także zapewnić wszystkim obszarom wiejskim w UE dostęp do instrumentów umożliwiających uwydatnienie wartości ich produktów oraz ich rozróżnienie na rynkach lokalnych, europejskich i międzynarodowych.

Podkreśla, że:

14. Specyficzne i rygorystyczne wymogi produkcji właściwe systemom zapewniania jakości powodują wyższe koszty produkcji i wymagają dodatkowego wysiłku ze strony producentów. Konsumenci zgadzają się zapłacić za ten wysiłek sprawiedliwą cenę w zamian za produkt, który uważają za lepszy lub typowy.

15. Obowiązujące obecnie zasady konkurencji są korzystne dla regionów posiadających najlepsze warunki, jeśli chodzi o koszty produkcji. I odwrotnie: regiony będące w najtrudniejszym położeniu są w gorszej sytuacji z punktu widzenia konkurencyjności kosztowej.

Uważa zatem, że:

16. Podstawowe znaczenie ma zachowanie równomiernego rozłożenia działalności gospodarczej na obszarze Unii Europejskiej w oparciu o zróżnicowane modele rozwoju.

17. Obszary wiejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji mogą utrzymać produkcję rolną dzięki zróżnicowaniu na rynkach i w oparciu o istniejące systemy zapewniania jakości, które należy wzmacniać i rozwijać.

18. Takie różnicujące podejście do rynków rolnych jest szczególnie trafne w odniesieniu do produktów z regionów górskich, jak również w odniesieniu do produkcji lokalnej, której wartość może wzrosnąć w ramach krótkich łańcuchów produkcji i dystrybucji.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

C. Chronić i propagować jakość w handlu międzynarodowym

19. Podkreśla, że uznanie systemów zapewniania jakości ma podstawowe znaczenie w kontekście międzynarodowej wymiany handlowej. Uznanie to powinno odbywać się na innych zasadach niż w wypadku marki prywatnej. Zasada nazwy pochodzenia odnosi się do wspólnej własności i wspólnego dziedzictwa, które różnią się od własności prywatnej. Pożądane jest zatem wzmocnienie ochrony międzynarodowej oznaczeń geograficznych.

20. W nawiązaniu do przyjętych wcześniej opinii przypomina o swoich postulatach na rzecz wzmocnienia zarówno uznawania oznaczeń geograficznych, jak i międzynarodowych ram prawnych, które się do nich odnoszą. Wzmocnienie to powinno umożliwić rzeczywistą skuteczną i trwałą ochronę systemów zapewniania jakości na szczeblu międzynarodowym.

21. Uważa zwłaszcza, że Unia Europejska powinna podejmować intensywniejsze wysiłki, by uzyskać poprawę ochrony oznaczeń (chronionych oznaczeń geograficznych – CHOG i chronionych nazw pochodzenia – CHNP) w ramach negocjacji WTO i w ramach WIPO.

22. Zaleca w szczególności:

- a. rozszerzenie na wszystkie produkty rolne ochrony z tytułu art. 23 porozumienia TRIPS w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej;
- b. utworzenie wielostronnego rejestru oznaczeń geograficznych na szczeblu międzynarodowym;
- c. zawarcie umów dwustronnych między UE a państwami trzecimi w celu wzajemnego uznawania wszystkich CHOG i CHNP.

23. Zastanawia się jednak nad zagrożeniami związanymi z niektórymi negocjowanymi obecnie umowami dwustronnymi dotyczącymi wzajemnego uznawania, w odniesieniu do produktów posiadających oznaczenia geograficzne. Należy się upewnić, czy zawarcie tych umów nie spowoduje wprowadzenia na rynek europejski produktów pochodzących z krajów trzecich i posiadających oznaczenie geograficzne, lecz podlegających wymogom i kontroli, które nie są zharmonizowane z normami europejskimi.

24. Zaleca wprowadzenie konkretnych środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu na rynek w UE lub wywozowi produktów, których oznakowanie nie jest zgodne z prawodawstwem UE dotyczącym jakości produktów rolnych.

D. Wzmocnić i uczynić jaśniejszą definicję oznaczeń geograficznych

25. Zastanawia się nad zasadnością zmiany definicji CHNP i CHOG proponowanych przez Komisję Europejską w projekcie rozporządzenia.

26. W odniesieniu do ewentualnych skutków usunięcia odniesień do etapów sporządzania i przygotowywania produktu, nalega, by Komisja Europejska upewniła się, że zmiana ta nie doprowadzi do zmniejszenia ochrony lub do nadużyć.

27. Zastanawia się również nad użytecznością opracowywania szczegółowych definicji poszczególnych rodzajów produktów i podkreśla, że uwzględnienie ewentualnej specyfiki etapów produkcji określonych rodzajów produktów nie może odbywać się z uszczerbkiem dla jednolitości i spójności systemu oznaczeń geograficznych na szczeblu europejskim.

28. Zwraca się do Komisji Europejskiej o wyraźne przedstawienie procedury, jaką ma zamiar stosować w wypadku aktów delegowanych i zaleca uprzednie konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

E. Promowanie produktów z regionów górskich i ich odrębności

29. Zauważa, że produkty rolne z regionów górskich są bardzo dobrze rozpoznawalne przez konsumentów, a systemy ich produkcji są w większości przypadków ekstensywne lub tradycyjne. Z punktu widzenia gospodarki lokalnej produkty te są silnie związane z pojęciem dobra publicznego i wnoszą do niej odrębną wartość.

30. Przypomina, że szeroko pojęte obszary górskie obejmują 40 % terytorium europejskiego ⁽¹⁾, 18 % gospodarstw rolnych i 15 % europejskich użytków rolnych ⁽²⁾. Ponadto udział gór w obszarze Unii Europejskiej wzrastać będzie wraz z rozszerzaniem się UE ⁽³⁾.

31. Uważa, że uznanie produktów górskich i ich specjalne oznakowanie to działania, które niezwłocznie należy włączyć do ogólnej polityki jakości produktów rolnych w Unii Europejskiej. Powinny one być spójne z uznaniem znaczenia obszarów górskich w ramach wspólnej polityki rolnej.

32. Uważa, że zdolność producentów z obszarów górskich do podniesienia wartości ich produktów w ramach systemów zapewniania jakości jest podstawowym warunkiem utrzymania ich działalności ze względu na ich niski poziom wydajności ⁽⁴⁾, z czego wynikają dla konsumenta bezpośrednie korzyści związane z jakością ⁽⁵⁾.

33. Podkreśla, że specyfika produktów górskich związana jest z miejscem i metodami produkcji i przetwarzania ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ „Mountain areas in Europe” („Obszary górskie w Europie”). Badanie NORDRegio dla Komisji Europejskiej (DG REGIO, 2004).

⁽²⁾ „Peak performance: New insights into Mountain Farming in the European Union” („Maksymalna wydajność: nowe spojrzenie na rolnictwo na obszarach górskich w Unii Europejskiej”), dokument roboczy Komisji, grudzień 2009 r.

⁽³⁾ „Europe's ecological Backbone: recognising the true value of our mountains” („Ekologiczny filar Europy: rzeczywista wartość naszych gór”), wrzesień 2010 r., EEA nr 6/2010.

⁽⁴⁾ „Peak performance: New insights into Mountain Farming in the European Union” („Maksymalna wydajność: nowe spojrzenie na rolnictwo na obszarach górskich w Unii Europejskiej”), dokument roboczy Komisji, grudzień 2009 r.: wydajność górskich gospodarstw położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) jest niższa o 28 % w stosunku do porównywalnych gospodarstw tego rodzaju poza obszarami góorskimi i o 40 % w stosunku do gospodarstw na obszarach innych niż ONW.

⁽⁵⁾ „La composante milieu physique dans l'effet terroir pour la production fromagère: quelques réflexions à partir du cas des fromages des Alpes du Nord”. Jean-Marcel Dorioz, Philippe Fleury, Jean-Baptiste Coulon, Bruno Martin, Biuletyn ekologiczny INRA nr 40, czerwiec 2000 r., <http://www.inra.fr/dpenv/pdf/DoriozD27.pdf>.

⁽⁶⁾ „Górskie produkty rolno-spożywcze w Europie: wyniki, wnioski i konkretna realizacja projektu”, listopad 2004 r., ss. 7 i 17.

34. W ocenie Komitetu ochrona określenia „produkt rolnictwa górskiego” pozwoliłaby zatem, stosunkowo niewielkim kosztem, lepiej uwzględnić wartość produktów górskich (w tym produktów rolnictwa i hodowli oraz ich przetwarzania na miejscu) oraz lepiej je chronić, przyczyniając się do stworzenia we wszystkich państwach członkowskich segmentu rynku służącego podkreśleniu wartości tych produktów. Takie wyeksponowanie wartości zapewniłoby podtrzymanie i rozwój tradycji, kultury i dziedzictwa regionów górskich, wzmacniając podstawy lokalnych struktur produkcji i przetwarzania.

35. Uważa, że taka ochrona, w formie oznaczenia „produkt rolnictwa górskiego”, przyczyniłaby się trwale do rozwoju gospodarczego, zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska. Kwestie te są niezwykle istotne w regionach, w których porzucanie działalności rolniczej oznacza degradację środowiska, zwiększenie naturalnych zagrożeń i osłabianie więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych.

36. Zauważa, że trudno jest uzyskać dane liczbowe w skali europejskiej odnoszące się do rynku produktów górskich, gdyż termin ten nie jest zdefiniowany na szczeblu europejskim. Stwierdzić można jednak rzeczywisty pozytywny wpływ w niektórych sektorach, w sytuacji, gdy podmiotom proponuje się możliwość konkretnego uwydatnienia wartości produktów. Przykładem jest tu sektor mleczarski w Masywie Centralnym we Francji ⁽⁷⁾.

37. Przypomina, że wielokrotnie opowiadał się już za wprowadzeniem zastrzeżonych definicji fakultatywnych dla górskich produktów rolnych; ponownie wysuwa postulat bezzwłocznego uwzględnienia górskich produktów rolnych w ramach przyszłej polityki jakości w Unii Europejskiej.

38. Raz jeszcze podkreśla również, że regiony powinny odgrywać istotną rolę w określaniu oznaczeń „górskich” i wspieraniu tworzenia sektorów produkcji w ramach terytorialnej polityki rozwoju obszarów wiejskich.

⁽⁷⁾ Istniejąca od niedawna marka mleka górskiego powinna pozwolić na podniesienie wartości 3–4 mln litrów mleka spożywczego, czyli jednej trzeciej produkcji w Masywie Centralnym: <http://www.leprogres.fr/fr/region/la-haute-loire/haute-loire/article/3939334,183/Une-marque-Montagne-pour-le-lait-du-Massif-central.html>. Doświadczenia szwajcarskie pokazują, że wartość dodana może osiągnąć 30 % w stosunku do zwykłego mleka spożywczego (magazyn *Montagna*, lipiec 2010 r.). Mleko z obszarów górskich stanowi 11,5 % mleka produkowanego w Europie; 1 spośród 5–6 gospodarstw nastawionych na produkcję mleczną znajduje się na tych obszarach. Koszt produkcji jest wyższy o 12 % w stosunku do nizin, a wynagrodzenie za pracę jest niższe o 10 000 EUR/AWU (roczna jednostka pracy). Subwencje równoważą to tylko w 34 %. „Europejskie mleko z regionów górskich – zagrożony symbol”. Instytut hodowli, CNIEL; maj 2009 r., s. 7.

F. Działania na rzecz krótkich łańcuchów produkcji i sprzedaży bezpośredniej

39. W ślad za przyjętą wcześniej opinią w sprawie lokalnych systemów żywnościowych⁽⁸⁾ uważa, że wspieranie krótkich łańcuchów dostaw i bezpośredniej sprzedaży ma zasadnicze znaczenie. Przypomina, że w tej samej opinii Komitetu pojęcie „lokalnego systemu żywnościowego” zdefiniowano jako kombinację czterech elementów: krótkiego łańcucha dystrybucji; niewielkiej odległości dzielącej miejsce konsumpcji od miejsca produkcji; sposobu funkcjonowania uwzględniającego także transport, dystrybucję, utylizację pozostałych odpadów, energię odnawialną, marketing, reklamę oraz zarządzanie jakością; działalności prowadzonej na poziomie lokalnym i regionalnym. Podkreśla, że krótkie łańcuchy produkcji i dystrybucji pozwalają na powrót produkcji rolnej na poziom lokalny i na jej utrwalenie na pierwotnym obszarze. Krótkie łańcuchy przyczyniają się do właściwego rozłożenia działalności rolniczej na całym obszarze wspólnotowym i pozytywnie oddziałują na środowisko – pod warunkiem, że dana produkcja jest dostosowana do naturalnych możliwości regionu.

40. Podkreśla również znaczenie gospodarcze krótkich łańcuchów, które umożliwiają niektórym producentom osiągnięcie dochodów poprzez przejmowanie marż występujących w zbyt długich łańcuchach. Producenci ci w istocie mają niewielkie możliwości, by przeciwstawić się zasadom negocjacji i warunkom wprowadzania do obrotu w branży rolno-spożywczej, w której handel jest znacznie skoncentrowany.

41. W odniesieniu do rozpowszechniania krótkich łańcuchów stwierdza, że:

- a. chodzi zwłaszcza o dążenie do zmniejszenia odległości między miejscami produkcji a miejscami konsumpcji produktów żywnościowych, przetworzonych lub nie, a zatem do promowania jak najkrótszych – w sensie geograficznym – łańcuchów produkcji, przetwórstwa i dystrybucji; pozwala to na redukcję zbędnej emisji gazów cieplarnianych związanej z łańcuchami zbyt długimi i złożonymi;
- b. systemy sprzedaży bezpośredniej stosowane przez małych producentów na rynkach lokalnych należą do krótkich łańcuchów i powinny być w pełni włączone do ogólnej polityki dotyczącej produkcji rolnej w Unii Europejskiej; pozwalają one na odtworzenie silnych więzi między producentem a konsumentem, łatwiej gwarantują też identyfikowalność produktów, dając konsumentowi poczucie pewności co do pochodzenia produktów, które spożywa;
- c. ich zasada nie polega wyłącznie na ograniczeniu liczby pośredników między producentami a konsumentami; mają

one przede wszystkim zwiększyć dynamizm lokalnego i regionalnego sektora rolno-spożywczego; obejmują one producentów, przetwórców i dystrybutorów działających lokalnie, którzy mają bezpośredni i pośredni udział w tworzeniu dynamizmu obszarów wiejskich;

- d. podejściu temu musi towarzyszyć lepszy podział wartości dodanej w całym sektorze, tak aby mogli ją odzyskać przede wszystkim producenci.

42. Uważa, że rozwój lokalnych systemów żywnościowych wiąże się ze stworzeniem odpowiedniego oznakowania na szczeblu europejskim i z tworzeniem narzędzi w ramach drugiego filaru WPR, aby zachęcić producentów do podjęcia działań w tym kierunku.

43. W związku z tym zwraca się do Komisji, aby przedstawiła propozycje dotyczące opracowania nowego znaku i określenia właściwości wyróżniających produkty lokalne sprzedawane w ramach lokalnych systemów żywnościowych. Elementy te uzupełniłyby rozporządzenie w sprawie polityki jakości produktów rolnych w Unii Europejskiej.

44. Zdecydowanie popiera inicjatywę Komisji na rzecz rozszerzenia obowiązkowego umieszczania na produktach oznakowania wskazującego miejsce produkcji oraz odniósłby się przychylnie do podjęcia podobnych inicjatyw na rzecz obowiązkowego oznakowania w zakresie usług cateringowych.

45. Podkreśla, że ten nowy znak mógłby być rozwiązaniem dla tysięcy tradycyjnych lokalnych produktów europejskich, które niekoniecznie mogłyby podlegać systemowi oznaczeń geograficznych.

46. Pragnie ponadto zwrócić uwagę Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady na konieczność dostosowania zasad dotyczących przetargów, aby ułatwić zakup lokalnej produkcji rolnej przez samorządy. Artykuł 26 dyrektywy 2004/18/WE mówi o możliwości włączenia przez instytucje zamawiające do dokumentacji przetargowej względów społecznych i środowiskowych.

47. Wnosi o zmianę art. 53 dyrektywy 2004/18/WE, aby wyraźnie można było uwzględnić kryteria małej odległości lub ograniczenia emisji CO₂ związanej z transportem towarów.

48. Podkreśla także, że regiony mogłyby zarządzać wspomnianym wyżej nowym oznaczeniem odnoszącym się do „krótkiego łańcucha”, gdyż to one mogą uwzględniać charakter lokalny i kulturalny produkcji. Regiony są także priorytetowym partnerem w promowaniu takiej produkcji; w działaniach tych uzupełniają się z funduszami europejskimi.

⁽⁸⁾ Opinia perspektywiczna Komitetu Regionów w sprawie lokalnych systemów żywnościowych przyjęta na sesji plenarnej w dniu 27 stycznia 2011 r. Sprawozdawca: Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK (NL/ALDE), członek rady wykonawczej prowincji Holandia Południowa

G. Promocja i rozwój produkcji gwarantowanych tradycyjnych specjalności (GTS)

49. Zauważa, że system gwarantowanych tradycyjnych specjalności pozwala zachować, a nawet rozwinąć produkcję niektórych tradycyjnych wyrobów rolno-spożywczych. W przypadku gwarantowanych tradycyjnych specjalności największą wartość wnosi producent, w przeciwieństwie do ogromnej większości produktów obecnego przemysłu rolno-spożywczego. Produkty tradycyjne przyczyniają się w związku z tym do zapewnienia różnorodności oferty w sektorze rolno-spożywczym i do promowania bogactwa europejskiego dziedzictwa gastronomicznego.

50. Uważa, że użyteczne byłoby ustalenie na szczeblu Unii Europejskiej rejestru wszystkich produktów składających się na tradycyjną europejską sztukę kulinarną. Pozwoliłoby to na stworzenie podstawy do ich ewentualnego uznania za gwarantowane tradycyjne specjalności. Byłoby to także spójne z inicjatywą realizowaną w skali międzynarodowej przez Unesco i pozwoliłoby na upowszechnienie niektórych podobnych działań podejmowanych przez wiele państw członkowskich.

H. Wykluczenie organizmów zmodyfikowanych genetycznie z kategorii produktów o wysokiej jakości

51. Zaleca, w nawiązaniu do wcześniej przyjętych opinii, wykluczenie organizmów zmodyfikowanych genetycznie ze specyfikacji oficjalnych znaków jakości. Wykluczenie to mogłoby być stopniowo wprowadzane w życie przez państwa członkowskie z rozsądnym, maksymalnie pięcioletnim, ostatecznym terminem, aby umożliwić producentom podjęcie niezbędnych działań technicznych. Okres ten zostałby poświęcony na znalezienie alternatywnych źródeł zaopatrzenia, co pozwoliłoby na zastąpienie organizmów zmodyfikowanych genetycznie w wykorzystywanych surowcach, zwłaszcza w paszach dla zwierząt.

52. Uważa bowiem za niezwykle istotne, by wyraźnie zakazać wykorzystywania organizmów zmodyfikowanych genetycznie na wszystkich etapach wytwarzania produktów posiadających oficjalny znak jakości. Zakaz ten pozwoliłby zapewnić trwałość tradycyjnych metod produkcji i charakterystycznych cech produktów w systemach zapewniania jakości.

53. Ponadto uważa, że wykluczenie organizmów zmodyfikowanych genetycznie ze specyfikacji jest w perspektywie krótkoterminowej niezbędnym warunkiem zachowania przejrzystości i wiarygodności systemów zapewniania jakości w oczach konsumentów.

54. Podkreśla, że zmiana specyfikacji oficjalnych znaków jakości staje się coraz bardziej pilna, gdyż pojawiają się inicjatywy prywatne – poza segmentem produktów o wysokiej jakości – gwarantujące, że dany produkt nie zawiera organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

55. Podkreśla także, że rozwój rynku produktów z oficjalnym znakiem jakości niezawierających organizmów zmodyfikowanych genetycznie jest istotny dla producentów, gdyż popyt konsumentów europejskich na takie produkty jest bardzo duży.

56. Uważa, że produkty z oficjalnym znakiem jakości niezawierające organizmów zmodyfikowanych genetycznie, tak jak produkty rolnictwa ekologicznego, uzyskują w percepcji konsumentów znaczną wartość. Pozwoli to na trwałe utrzymanie ich lepszego zbytu, co wyrówna ewentualne dodatkowe koszty ponoszone w perspektywie krótkoterminowej przez producentów.

57. Podkreśla, że wykluczeniu organizmów zmodyfikowanych genetycznie z produktów z oficjalnym znakiem jakości powinna towarzyszyć ofensywna strategia na poziomie Unii Europejskiej w zakresie zaopatrzenia w białko roślinne nie pochodzące z organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz jego produkcji. Strategia ta jest nierozdzielnie związana ze spójnym rozwojem w Europie upraw bez udziału organizmów zmodyfikowanych genetycznie. Jest ona istotną okazją do wprowadzania w Europie upraw roślin wysokobiałkowych, których zalety agronomiczne i ekologiczne są szeroko uznane. Taka polityka nastawiona na rozwój upraw roślin wysokobiałkowych niezawierających organizmów zmodyfikowanych genetycznie powinna być wdrażana w ramach WPR za pomocą specjalnych subwencji rolno-środowiskowych.

58. Zaleca w związku z tym przeprowadzenie badań nad rozwojem upraw roślin wysokobiałkowych niezawierających organizmów zmodyfikowanych genetycznie (groch, bobik), które wydają się stanowić najlepszą bazę⁽⁹⁾ dla sektora produkcji białka nie pochodzącego z organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

59. Jest zdania, że dodatkowe koszty związane z wykluczeniem organizmów zmodyfikowanych genetycznie ze specyfikacji wszystkich produktów posiadających oficjalny znak jakości można by zminimalizować w ramach stopniowego wdrażania rozłożonego na pięć lat, oraz że te dodatkowe koszty, jeśli zostaną przeniesione na cały łańcuch dostaw, będą dla konsumentów niewielkie, rzędu kilku centów za kilogram⁽¹⁰⁾, a także że korzyści dla środowiska wynikające z uprawy roślin wysokobiałkowych niebędących organizmami zmodyfikowanymi genetycznie skompensują w średnim lub długim okresie całość tych dodatkowych kosztów⁽¹¹⁾.

60. Podkreśla potrzebę etykietowania produktów wysokiej jakości uzyskanych z surowców (mięso, jajka, mleko itp.), do produkcji których użyto pasz zawierających GMO, by nie dopuścić do nieuczciwej konkurencji pomiędzy produktami z UE niezawierającymi organizmów zmodyfikowanych genetycznie i zawierającymi je produktami pochodzącymi z rynków zagranicznych.

⁽⁹⁾ Obecnie te dwa produkty pochodzą głównie z Francji (groch) i Wielkiej Brytanii (bobik).

⁽¹⁰⁾ Milanesi J., „Quel avenir pour les filières animales «sans OGM» en France? Illustration par le poulet Label Rouge”. Festiwal badań naukowych w dziedzinie nauk społecznych. INRA SFER CIRAD, 9, 10 i 11 grudnia 2009 r. – Montpellier, Francja.

⁽¹¹⁾ „La relance des légumineuses dans le cadre d'un plan protéines: quels bénéfices environnementaux?” Biuro Rozwoju Zrównoważonego, Francja, 2009, http://www.developpement-durable.gouv.fr/IMG/pdf/E_D15.pdf.

I. Zarządzanie produkcją

61. Uważa, że regulacja podaży produktów rolnych wysokiej jakości i zarządzanie nią są istotnymi czynnikami polityki rolnej⁽¹²⁾; choć systemy zapewniania jakości wymykają się spod praw funkcjonowania standardowego rynku, są one jednak narażone na panującą na rynku zmienność.

62. Uważa, że rozwój i utrzymanie systemów zapewniania jakości są nierozdzielnie związane ze skoordynowaną polityką zarządzania podażą. Wzrost efektywności lub ilości wytworzonych na danym obszarze produktów jest najczęściej niezgodny z troską o poszanowanie środowiska oraz o zachowanie jakości i cech charakterystycznych produktu.

63. Uważa również, że bez odpowiedniego zarządzania produkcją niekontrolowany wzrost sprzedawanych ilości może przełożyć się w niektórych wypadkach na znaczny spadek cen uzyskiwanych przez wytwórców, co sprawi, że dana produkcja przestanie być interesująca dla producentów. Ponadto na obszarach o niekorzystnych warunkach naturalnych producenci nie mogą rekompensować obniżki cen produktów o wysokiej jakości zwiększeniem wielkości produkcji; nie mając możliwości poczynienia dostosowań, będą musieli zaprzestać działalności.

64. Uważa w związku z tym, że systemy zapewniania jakości w sektorze rolnym trzeba uwolnić od zasady konkurowania wyłącznie ceną i że utrzymanie się tych systemów nie może być uzależnione od wzrostu wielkości produkcji, ale jego podstawą powinna być inherentna jakość produktu, uzasadniająca wyższą cenę, którą konsument godzi się zapłacić.

65. Wnosi zatem, w nawiązaniu do wcześniejszych opinii, o stworzenie narzędzi zarządzania produkcją dla sektorów nastawionych na wyróżniającą się jakość i zwraca się do Komisji Europejskiej o zaproponowanie specjalnych instrumentów zarządzania tymi rynkami.

J. Lepsza komunikacja i wspieranie rozwoju systemów zapewniania jakości

66. Uważa, że konsumenci współdziałają w przywróceniu lokalnego charakteru i utrzymaniu produkcji rolnej, gdyż to oni zapewniają wynagrodzenie za nią.

67. Uważa, że aby umożliwić konsumentom aktywny udział w korzyściach związanych z systemami zapewniania jakości,

należy poprawić komunikację na temat warunków produkcji. Należy dostarczyć konsumentom narzędzi niezbędnych do rozpoznania czterech oficjalnych oznaczeń europejskich i odróżnienia ich od marek przedsiębiorstw prywatnych nawiązujących do nazw geograficznych.

68. Uważa, że wśród podmiotów należy upowszechnić systematyczne używanie symboli graficznych ustalonych przez Radę lub Komisję do oznaczania produktów rolnych wysokiej jakości i lepiej informować konsumentów o tym, co te symbole oznaczają i dlaczego są istotne.

69. Wzywa do wdrożenia odpowiednich narzędzi w ramach przyszłej WPR, aby wzmocnić, promować i wspierać rozwój systemów zapewniania jakości.

70. Domaga się zwłaszcza przyjęcia środków w ramach drugiego filaru WPR celem poprawy lub zastąpienia środków istniejących w ramach EFRROW, dotyczących wsparcia i upowszechniania systemów zapewniania jakości poprzez:

- a. lepsze uwzględnienie ograniczeń, z jakimi mają do czynienia wytwórcy produktów o wysokiej jakości;
- b. pełniejsze środki wsparcia dla grup producentów na etapach certyfikacji, kontroli, promocji lub uprzednich badań;
- c. możliwość finansowania chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych w przejściowym okresie ochrony;
- d. możliwość finansowania kolektywnych działań związanych z wieloma CHNP i CHOG oraz sięgania po współfinansowanie na szczeblu krajowym i regionalnym.

K. Uproszczenie i lepsze wdrażanie polityki jakości

71. Przypomina, że działania UE w dziedzinie jakości produktów rolnych są niezbędne dla zapewnienia skutecznej ochrony tych produktów i zagwarantowania konsumentom wiarygodnych informacji.

72. Wyraża zadowolenie z propozycji Komisji Europejskiej mających na celu modernizację zasad i ograniczenie obciążeń administracyjnych dla producentów, zwłaszcza w odniesieniu do rejestracji produktów.

⁽¹²⁾ Giraud-Héraud Eric, Soler Louis-Georges. „Quelle légitimité à des mécanismes de régulation de l'offre dans les appellations d'origine protégées?” W: „Économie rurale”, nr 277–278, 2003, s. 123–134, http://www.persee.fr/web/revues/home/prescript/article/ecoru_0013-0559_2003_num_277_1_5441.

73. Wyraża też zadowolenie z uznania roli i odpowiedzialności grup producentów w zakresie zarządzania oznaczeniami geograficznymi.

74. Popiera propozycję Komisji mającą na celu uproszczenie i lepsze ukierunkowanie systemu gwarantowanych tradycyjnych specjalności.

Bruksela, 12 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Pakiet mleczny”

(2011/C 192/07)

KOMITET REGIONÓW

- Poddaje pod rozagę fakt, że produkcja mleka ma w Unii Europejskiej ogromne znaczenie. W wielu państwach członkowskich i regionach stanowi ona ważny filar gospodarki regionu i generuje znaczną wartość dodaną w rolnictwie. Branża produkcji mleka wypełnia ważne zadania w dziedzinie ekologii, trwale kształtuje krajobraz kulturowy i jest ważnym pracodawcą w regionach wiejskich.
- Jest zdania, że reformy muszą uwzględniać różnice regionalne i strukturalne w hodowli bydła mlecznego i w mleczarstwie. W wielu regionach mleko produkuje się przeważnie w małych i średnich gospodarstwach rodzinnych, podczas gdy w innych produkcja mleka zdominowana jest przez wielkie przedsiębiorstwa rolne. Dlatego reformy w sektorze mleczarskim nie mogą zagrozić tym strukturom, a zwłaszcza tym z nich, które przyczyniają się do trwałego wzrostu.
- Popiera inicjatywę Komisji Europejskiej, by wprowadzić określone jednolite uregulowania dla organizacji producentów mleka w UE, aby we wszystkich regionach istniała możliwość tworzenia – także transgranicznie – zrzeszeń tych producentów.
- Uważa zatem za stosowne, by państwa członkowskie nadal miały możliwość uznawania organizacji producentów i ich zrzeszeń w sektorze mleczarskim, zgodnie z prawem krajowym oraz z określonymi wymogami prawa unijnego.
- Przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji, by zezwolić na działanie organizacji międzybranżowych w sektorze mleka i przetworów mlecznych, w celu zapewnienia istotnych bodźców dla badań i rozwoju, promowania produkcji ekologicznej i wspierania sprzedaży.
- Stwierdza, że niezawodna i sprawna „siatka bezpieczeństwa”, zdolna szybko i skutecznie reagować na wyjątkowe zmiany rynkowe i cenowe, jest konieczna, by produkcja mleczna w UE mogła rozwijać się przyszłościowo.

Sprawozdawca	Emilia MÜLLER (DE/PPE), minister ds. federalnych i europejskich kraju związkowego Bawaria
Dokumenty źródłowe	Sprawozdanie Komisji Europejskiej dla Parlamentu Europejskiego i Rady: Rozwój sytuacji na rynku i wynikające z niej warunki sprawnego wycofania systemu kwot mlecznych COM(2010) 727 wersja ostateczna Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do stosunków umownych w sektorze mleka i przetworów mlecznych COM(2010) 728 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Rozwój sytuacji politycznej w sektorze mlecznym i znaczenie regionalne tego sektora

1. Wskazuje na fakt, że w sektorze mleczarskim zachodzi obecnie proces liberalizacji, który jest jednym z najintensywniejszych w UE. Obniżenie poziomu wsparcia wewnętrznego, uniezależnienie płatności bezpośrednich i premii mlecznej od produkcji, stopniowe ograniczanie ochrony zewnętrznej oraz planowane wycofanie systemu kwot mlecznych w 2015 r. to wielkie wyzwania dla producentów mleka i dla mleczarni.

2. Spodziewa się, że wskutek liberalizacji rynku mleka wzrośnie zmienność cen, a tym samym niepewność producentów mleka co do planowania decyzji dotyczących działalności gospodarczej.

3. Zwraca uwagę na konieczność zahamowania spekulacji na światowych rynkach produktów rolnych i podkreśla rolę, jaką powinna w tym względzie odgrywać polityka Unii Europejskiej w dziedzinie handlu zagranicznego. Przypomina, że nowa WPR powinna opierać się na zasadzie niezależności żywnościowej i że zagadnienie otwarcia rynku europejskiego na import tańszych produktów powinno być powiązane z dyskusjami nad propozycjami w sprawie regulacji rynku europejskiego.

4. Zakłada jednak, że z kolei otwarcie rynków i uwolnienie wielkości produkcji pozwolą na lepsze uwzględnianie sygnałów ze strony rynku oraz na wykorzystanie istniejących możliwości popytu.

5. Poddaje pod rozwałę fakt, że produkcja mleka ma w Unii Europejskiej ogromne znaczenie. W wielu państwach członkowskich i regionach stanowi ona ważny filar gospodarki regionu i generuje znaczną wartość dodaną w rolnictwie. Branża produkcji mleka wypełnia ważne zadania w dziedzinie ekologii, trwale kształtuje krajobraz kulturowy i jest ważnym pracodawcą w regionach wiejskich.

6. Podkreśla, że liberalizacja rynku mleka nie może naruszać bezpieczeństwa żywnościowego na rynku wewnętrznym ani

prowadzić do nieuzasadnionych zmian w preferencjach konsumentów. Nie może również prowadzić do nowych zniekształceń na rynku produkcji i konsumpcji w państwach członkowskich i między nimi, między Północą a Południem, Wschodem a Zachodem, jak też w odniesieniu do państw trzecich.

7. Jest zdania, że reformy muszą uwzględniać różnice regionalne i strukturalne w hodowli bydła mlecznego i w mleczarstwie. W wielu regionach mleko produkuje się przeważnie w małych i średnich gospodarstwach rodzinnych, podczas gdy w innych produkcja mleka zdominowana jest przez wielkie przedsiębiorstwa rolne. Dlatego reformy w sektorze mleczarskim nie mogą zagrozić tym strukturom, a zwłaszcza tym z nich, które przyczyniają się do trwałego wzrostu.

8. Uważa, że należy także należycie uwzględnić zróżnicowane struktury mleczarni. Dzięki temu, że wytwarzają one szeroki asortyment specjalności regionalnych, aż po produkty innowacyjne i produkowane z myślą o sprzedaży, mają duże znaczenie dla zaopatrzenia Unii Europejskiej w wysokiej jakości, bezpieczne i zdrowe artykuły mleczne.

9. Oczekuje, że skutkiem stopniowego wycofania systemu kwot mlecznych będzie nasilone przenoszenie produkcji mleka w korzystniejsze lokalizacje, przez co regiony, których będzie to dotyczyło, staną przed dużymi wyzwaniami.

10. Wskazuje na fakt, że produkcja i przetwórstwo mleka, w szczególności, charakteryzują się wysokimi kosztami inwestycyjnymi oraz pracochłonnymi procesami wytwórczymi i przetwórczymi, dlatego też cykle produkcyjne w tych branżach są długie i potrzebna jest pewność do ich planowania.

11. Poddaje pod rozwałę fakt, że producenci mleka w większym już stopniu zwracają uwagę na sygnały z rynku i dostosowują do nich swoje przedsiębiorstwa, nadal jednak konieczne są duże wysiłki, by mogli oni utrzymać się na zliberalizowanym rynku mleka.

12. Ze względu na korzyści odżywcze zachęca UE oraz władze w państwach członkowskich do aktywnego promowania europejskiego programu dopłat do spożycia mleka w szkołach, tak by zachęcić dzieci do zdrowych nawyków żywieniowych.

Wyzwania w warunkach zliberalizowanego rynku mleka

13. Oczekuje, że wszystkie te reformy przyczynią się do racjonalizacji rynku i określą przejrzyste środowisko działalności, kierowane zasadami wspólnie przyjętymi przez podmioty funkcjonujące na równych zasadach.

14. Jest zdania, że rosnąca zmienność cen to jedno z największych wyzwań dla produkcji mleka w regionach. Ze względu na to, że produkcja mleka ma charakter ciągły, a cykle produkcyjne są długie, dla producentów kluczowe znaczenie ma zapewnienie płynności finansowej i przewidywanie kryzysów na rynku.

15. Uważa w związku z tym, że istotnym elementem reform w sektorze mleczarskim są środki służące ograniczeniu ryzyka dochodowego i możliwości takiego ograniczenia. Mechanizmy zarządzania ryzykiem na poziomie branży, regionu i UE powinny być w stanie zagwarantować producentom mleka wystarczającą pewność planowania. W sektorze przetwórstwa równie ważne jak możliwość wyrównywania ryzyka poszczególnych branż lub spółdzielni producentów mogą być przy tym mechanizmy zabezpieczania cen.

16. Wskazuje na fakt, że innowacje i badania naukowe są kluczowymi czynnikami pomyślnych i trwałych zmian tej branży, lecz również zwraca w tym kontekście uwagę na potrzebę rzetelnego informowania konsumentów.

17. Jest przekonany, że otwarcie rynków i uwolnienie produkcji mogą stać się okazją do eksportu zarówno produktów dostosowanych do potrzeb rynków w krajach trzecich, jak i specjalności regionalnych czy produktów wysokiej jakości.

18. Spodziewa się, że aby wykorzystać te możliwości, konieczne będą znaczne wysiłki, w związku z czym trzeba będzie w większym stopniu wspierać małe i średnie przedsiębiorstwa, które są charakterystyczne dla regionalnej produkcji mlecznej w UE, oraz sektor mleczny w tych staraniach, jak i w tworzeniu regionalnych łańcuchów wartości.

19. Zwraca uwagę, że liberalizacja rynku mleka i stymulowanie eksportu mogą doprowadzić do niekontrolowanych wydarzeń oraz zmian obecnej równowagi rynkowej. Wzywa więc Komisję Europejską do zbadania konsekwencji otwarcia rynków i liberalizacji rynku mleka dla łańcuchów produkcji i dostaw oraz związanych z tym ewentualnych zmian dla wrażeń konsumpcji na rynku wewnętrznym.

Rozwój sytuacji na rynku

20. Przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Komisji na temat rynku mleka, które unaocznia silny wpływ światowych tendencji rynkowych na europejski sektor mleczarski oraz

pokazuje, jak ważne były podjęte środki rynkowe (interwencje, prywatne przechowywanie i refundacje eksportowe) dla ustabilizowania w 2009 r. ceny mleka na niskim poziomie.

21. Zauważa, że wyjątkowo wysokie ceny mleka w 2007 r. spowodowane były zwłaszcza niską podażą na całym świecie oraz dość wysokim popytem.

22. Wskazuje na fakt, że na kryzys na rynku mleka w roku 2009, w trakcie którego ceny w Europie osiągnęły najniższy poziom w historii, miały wpływ słaby popyt w eksporcie, wywołany m.in. światowym kryzysem gospodarczym, oraz nadmierna podaż mleka. Jednocześnie z zadowoleniem przyjąłby zbadanie przez Komisję Europejską czynników wpływających na cenę detaliczną mleka.

23. Podkreśla, że kryzys na rynku mleka dotknął poszczególne regiony w różnym stopniu, jednocześnie jednak w całej Europie zagroził istnieniu zwłaszcza tych zakładów produkcji mleka, które poczyniły inwestycje.

24. Podziela zdanie Komisji, że dostawy mleka w UE nadal będą rosły, przy czym w przetwórstwie będzie coraz bardziej dominowała produkcja sera i świeżych produktów mlecznych, na co będzie zbyt zarówno w Unii Europejskiej, jak w eksporcie.

25. Zauważa, że w niektórych państwach członkowskich krajowe kwoty mleczne, przy stosunkowo dobrych dochodach ze sprzedaży mleka, nie mają już charakteru wiążącego, a w tych regionach w zwiększonym stopniu reaguje się na pozytywne sygnały z rynku.

26. Podziela ocenę Komisji, że światowe rynki produktów mają duży wpływ na ceny i rozwój rynku w UE oraz że właśnie w przypadku tych segmentów produktów, które są zorientowane na eksport, duże znaczenie dla stabilności rynku ma zdolność rynku UE do wchłonięcia zapasów interwencyjnych. Oczekuje niemniej propozycji Komisji dotyczących także nowych środków, które byłyby korzystne dla wszystkich regionów Unii.

27. Przypomina, że w czasie kryzysu na rynku mleka skupiono interwencyjnie 4,5 % produkcji masła i 27,4 % produkcji odtuszczonego mleka w proszku, a przy pomocy subsydiów eksportowych sprzedano między innymi ok. 262 mln kg sera, ok. 559 mln kg mleka pełnego w proszku i prawie 133 mln kg masła.

Wzmocnienie pozycji rynkowej producentów mleka oraz kwestie związane z konkurencyjnością

28. Przyjmuje z zadowoleniem zalecenia Grupy Ekspertów Wysokiego Szczebla ds. Mleka w związku ze średnio- i długoterminową analizą wyzwań dotyczących sektora mleka oraz obszerny przegląd organizacji i struktury łańcucha wartości w krajach UE.

29. Potwierdza wyniki prac Grupy Ekspertów Wysokiego Szczebla ds. Mleka w odniesieniu do zróżnicowania i regionalnej specyfiki organizacji producentów mleka oraz struktur w przetwórstwie mlecznym.

30. Wskazuje na fakt, że ponad połowa produkcji mleka w Europie wprowadzana jest do obrotu za pośrednictwem spółdzielni przetwórczych.

31. Stwierdza, że w wielu regionach UE przedsiębiorstwa prywatne i spółdzielnie mleczarskie wspierają regionalną produkcję mleka, wchodzą na przyszłościowe rynki i opracowują udane, zorientowane na rynek i innowacyjne produkty.

32. Popiera pogląd Grupy Ekspertów Wysokiego Szczebla ds. Mleka, że w toku postępującej liberalizacji rynku należy zbadać i wzmocnić pozycję konkurencyjną producentów mleka.

33. Poddaje przy tym pod rozwagę fakt, że w strukturze organizacyjnej producentów mleka występują duże różnice regionalne. O ile w niektórych regionach na rynku dominują duże przedsiębiorstwa, o tyle w innych średnie przedsiębiorstwa prywatne i spółdzielnie mleczarskie wzajemnie się uzupełniają. W niektórych regionach jednak proces usprawniania struktury organizacyjnej po stronie dostawców pozostaje w tyle za innymi.

34. Ocenia, że propozycja Komisji Europejskiej, by promować zastosowanie umów na dostawę mleka, to realistyczna możliwość zagwarantowania producentom mleka większej pewności planowania dostaw i większej jasności.

35. Zwraca uwagę na fakt, że zobowiązanie do zawierania umów na dostawę mleka nie może prowadzić do zakłóceń na rynku wewnętrznym czy też w transgranicznym obrocie mlekiem.

36. Wzywa w związku z tym Komisję do zwracania bacznej uwagi na to, by umowy te były negocjowane zupełnie swobodnie, przy zachowaniu unijnych zasad konkurencji.

37. Podkreśla korzyści, jakie niosą uznane organizacje producentów mleka dla producentów, a także dla przetwórców, zwłaszcza jeśli chodzi o zrzeszanie się w celu wspólnej sprzedaży mleka i wspólnego negocjowania umów na jego dostawę.

38. Dostrzega brak równowagi w łańcuchu wartości, w szczególności tam, gdzie producenci mleka nie mają możliwości organizowania się we wspólnoty, by sprzedawać swój wyrób.

39. Podkreśla konieczność wzmocnienia strony dostawców w łańcuchu wartości, przede wszystkim w kontekście rynku,

który swobodnie, bez państwowych regulacji, kształtuje ceny mleka.

40. Popiera inicjatywę Komisji Europejskiej, by wprowadzić określone jednolite uregulowania dla organizacji producentów mleka w UE, aby we wszystkich regionach istniała możliwość tworzenia – także transgranicznie – zrzeszeń tych producentów.

41. Wskazuje na fakt, że w niektórych państwach członkowskich i regionach istnieją już długoletnie doświadczenia grup producentów mleka, które wspólnie wprowadzają do obrotu swoje dostawy.

42. Przyjmuje z zadowoleniem organizację producentów sektora mleczarskiego na szczeblu UE. Organizacja taka musi jednak uwzględniać specyfikę regionalną.

43. Uważa zatem za stosowne, by państwa członkowskie nadal miały możliwość uznawania organizacji producentów i ich zrzeszeń w sektorze mleczarskim, zgodnie z prawem krajowym oraz z określonymi wymogami prawa unijnego.

44. Uznaje, że potrzebne są jednolite uregulowania na szczeblu UE dla ponadnarodowych organizacji producentów i ich zrzeszeń.

45. Opowiada się ponadto za tym, by nowe przepisy dotyczące negocjacji umownych organizacji producentów i ich zrzeszeń były wprowadzane zgodnie z ujednoliconym systemem.

46. Uważa za konieczne, by przepisy dotyczące zrzeszeń organizacji producentów nie były przyjmowane w drodze aktów delegowanych, ponieważ dotyczą one istotnych dziedzin wspólnej organizacji rynków.

47. Wzywa Komisję, by nie narażała na szwank już istniejących organizacji producentów mleka i dokładnie zbadała, jakie przepisy i warunki uznawania takich organizacji służą założonym celom, tak aby organizacje te mogły z powodzeniem sprzedawać mleko, z uwzględnieniem specyfiki sektora oraz regionalnych różnic strukturalnych.

48. Uważa, że w stosownych przypadkach wskazane są przepisy przejściowe dotyczące już uznanych organizacji producentów mleka.

49. Uważa za właściwe, by nie stosować limitów dla zrzeszeń mleczarskich wobec organizacji producentów, które przetwarzają mleko i są zintegrowane pionowo.

50. Domaga się, by istniała możliwość kontroli limitów dla zrzeszeń mleczarskich, co miałoby na celu zapewnienie, że konkurencja na rynku mleka nie będzie ograniczana lub eliminowana.

51. Przyjmuje w tym kontekście z dużym zadowoleniem możliwość obniżenia limitu krajowego do stosownego poziomu, tak aby zagwarantować regionalną i krajową konkurencję w odniesieniu do mleka. Ochrona istniejących małych i średnich zakładów mleczarskich przed ograniczeniami konkurencji ma duże znaczenie dla ich istnienia, a tym samym także dla zapewnienia prosperującej regionalnej produkcji mlecznej.

52. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji, by zezwolić na działanie organizacji międzybranżowych w sektorze mleka i przetworów mlecznych, w celu zapewnienia istotnych bodźców dla badań i rozwoju, promowania produkcji ekologicznej i wspierania sprzedaży.

53. Dąży do zdrowej konkurencji, dzięki której wszystkim podmiotom działającym na rynku przypadnie stosowna część wartości dodanej.

54. Wzywa Komisję, by przewidziała regularny przegląd przepisów dotyczących organizacji producentów i organizacji międzybranżowych, tak aby podmioty uczestniczące w łańcuchu wartości w sektorze mleka otrzymały rzetelną podstawę do zrzeszania się i do orientacji rynkowej w dłuższej perspektywie.

55. Uznaje fakt, że Komisja powinna otrzymywać rzetelne i aktualne informacje o rynku, wyraża jednak obawy co do zastosowania i celowości tych informacji, jako że mogłyby one wpłynąć na rynek, który jest zmienny i podatny na spekulację.

Środki rynkowe

56. Stwierdza, że niezawodna i sprawna „siatka bezpieczeństwa”, zdolna szybko i skutecznie reagować na wyjątkowe zmiany rynkowe i cenowe, jest konieczna, by produkcja mleczna w UE mogła rozwijać się przyszłościowo.

57. Postuluje zatem, aby nie określać już czasu trwania okresów skupu interwencyjnego, tak by można było szybko i skutecznie reagować na kryzysy.

58. Domaga się, by na wypadek kryzysu przywrócić wsparcie dla prywatnego przechowywania sera w UE, tak by można było zapewnić adekwatną „siatkę bezpieczeństwa” także w kontekście rosnącej orientacji na produkcję sera.

59. Podkreśla duże znaczenie działań na rzecz ustabilizowania rynku mleka i wzywa Komisję, by na wypadek kryzysu utrzymała opcję subsydiów eksportowych, opatrzonych surowo określonymi warunkami.

60. Wyraża wątpliwość co do skuteczności zmniejszenia produkcji mleka o 1–2 % w zamian za rekompensatę.

61. Żywi obawy co do formy i wykonalności dobrowolnego zmniejszenia produkcji w zamian za rekompensatę, gdyż środek taki sprzyja spekulacji i kryje w sobie ogromne możliwości nadużyć. Nie służy on także dostosowywaniu produkcji do rozwoju sytuacji na rynku, które producenci podejmują z własnej inicjatywy.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw (6)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Istnieją problemy związane z transmisją cen wzdłuż łańcucha, w szczególności w odniesieniu do cen skupu od producentów. Wręcz przeciwnie, w 2009 r. niższy popyt nie wpłynął na dostawy mleka. Co więcej w niektórych państwach członkowskich będących dużymi producentami rolnicy w odpowiedzi na niższe ceny wyprodukowali więcej niż w poprzednim roku. Wartość dodana w łańcuchu uległa dużej koncentracji w sektorach niższego szczebla, głównie w zakładach mleczarskich.	Istnieją problemy związane z transmisją cen wzdłuż łańcucha, w szczególności w odniesieniu do cen skupu od producentów. Wręcz przeciwnie, w 2009 r. niższy popyt <u>nie w pewnym sensie tylko w niewielkim stopniu</u> wpłynął na dostawy mleka. Co więcej w niektórych państwach członkowskich będących dużymi producentami rolnicy w odpowiedzi na niższe ceny wyprodukowali więcej niż w poprzednim roku. Wartość dodana w łańcuchu uległa dużej koncentracji w sektorach niższego szczebla, <u>głównie w zakładach mleczarskich</u> .

Uzasadnienie

Reakcje producentów mleka na kryzys na rynku mleczarskim były różne w różnych państwach członkowskich. Ogólnie, zgodnie ze sprawozdaniem Komisji, w roku 2009 stwierdzono spadek dostaw mleka o 0,6 % w porównaniu z rokiem 2008.

Jeśli chodzi o udział w wartości dodanej, odbiorcy (handel) z reguły znajdują się w korzystniejszej sytuacji niż dostawcy (producenci i przetwórcy).

Poprawka 2

Artykuł 122

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
w art. 122 lit. a) akapit pierwszy po ppkt (iii) dodaje się podpunkt w brzmieniu: „(iiia) sektor mleka i przetworów mlecznych;”;	w art. 122 lit. a) akapit pierwszy po ppkt (iii) dodaje się podpunkt <u>nowy akapit piąty</u> w brzmieniu: „(iiia) sektor mleka i przetworów mlecznych;”; <u>„Państwa członkowskie uznają organizacje producentów w sektorze mleka i przetworów mlecznych pod tymi samymi warunkami, jakie wymieniono w akapicie pierwszym lit. b) i c).</u> <u>Państwa członkowskie określają wszystkie pozostałe warunki uznawania.</u> <u>W stosownych przypadkach Komisja przyjmuje przepisy wykonawcze dotyczące międzynarodowych organizacji producentów w tym sektorze, obejmujące także pomoc administracyjną, której mają udzielać odpowiednie organy właściwe w przypadku współpracy międzynarodowej”.</u>

Uzasadnienie

Konsekwencją włączenia sektora mleka i przetworów mlecznych do artykułu 122 akapit 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 byłoby, zgodnie z art. 124 ust. 1 rozporządzenia, ostateczne uregulowanie, które odebrałoby moc istniejącym i działającym systemom regulacyjnym na szczeblu krajowym. Aby nadal było możliwe uznawanie organizacji producentów zgodnie z prawem krajowym oraz z prawem unijnym, regulacje dotyczące sektora mleka i przetworów mlecznych nie powinny być ujęte – jak zaplanowano – w art. 122 akapicie 1 lit. a) rozporządzenia, ale na przykład w nowym akapicie 5 dodanym w artykule 122. W ten sposób należy uwzględnić różnice między poszczególnymi krajami oraz zasadę pomocniczości.

Dla ponadnarodowych organizacji producentów i ich zrzeszeń potrzebne są w stosownych przypadkach jednolite uregulowania na szczeblu UE. Dlatego upoważnia się Komisję do przyjmowania jednolitych przepisów wykonawczych w tym zakresie.

Natomiast określenie wszystkich pozostałych warunków uznawania leży w gestii państw członkowskich. W ten sposób znów należy uwzględnić różnice między poszczególnymi krajami oraz zasadę pomocniczości. Za uregulowanie ewentualnych pozostałych warunków uznawania są tym samym odpowiedzialne wyłącznie państwa członkowskie.

Poprawka 3

Artykuł 126a ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
w części II tytuł II rozdział II dodaje się sekcję IIa w brzmieniu: (...) Artykuł 126a Negocjacje umowne w sektorze mleka i przetworów mlecznych (...) Do celów niniejszego artykułu odniesienia do organizacji producentów obejmują również zrzeszenia takich organizacji producentów. Aby zapewnić możliwość odpowiedniego monitorowania tych zrzeszeń, Komisja może za pomocą aktów delegowanych przyjąć przepisy dotyczące warunków uznawania takich zrzeszeń.	w części II tytuł II rozdział II dodaje się sekcję IIa w brzmieniu: (...) Artykuł 126a Negocjacje umowne w sektorze mleka i przetworów mlecznych (...) Do celów niniejszego artykułu odniesienia do organizacji producentów obejmują również zrzeszenia takich organizacji producentów. Aby zapewnić możliwość odpowiedniego monitorowania <u>organizacji producentów i ich tych</u> zrzeszeń <u>pod kątem negocjacji umownych, o których mowa w ust. 1 i 2</u> , Komisja może <u>przyjąć przepisy</u> za pomocą aktów delegowanych <u>przyjąć przepisy dotyczące warunków uznawania takich zrzeszeń</u> .

Uzasadnienie

Artykuł 126a wniosku zawiera uregulowania dotyczące negocjacji umownych w sektorze mleka i przetworów mlecznych. Upoważnienie Komisji, by mogła za pomocą aktów delegowanych także „przyjąć przepisy dotyczące warunków uznawania takich zrzeszeń” nie odpowiada systematyce art. 126a wniosku i dlatego należy je skreślić.

Stosowne są natomiast uregulowania dotyczące odpowiedniego monitorowania zarówno organizacji producentów, jak i zrzeszeń organizacji producentów pod kątem negocjacji umownych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Dlatego należy w art. 126a ust. 3, trzecie zdanie upoważnić Komisję do przyjmowania w tym zakresie aktów prawnych dotyczących organizacji producentów i ich zrzeszeń.

Poprawka 4

Nowy artykuł 126b

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	Po art. 126a dodaje się art. 126b w brzmieniu: <u>„Zrzeszenia organizacji producentów</u> <u>Zrzeszenie organizacji producentów w sektorze mleka i przetworów mlecznych powstaje z inicjatywy uznanych organizacji producentów i może realizować działania właściwe organizacji producentów. Zrzeszenie takie może zostać uznane przez dane państwo członkowskie, na stosowny wniosek tegoż zrzeszenia, o ile według oceny państwa członkowskiego jest ono w stanie skutecznie wykonywać te działania.</u> <u>W stosownych przypadkach Komisja przyjmuje przepisy wykonawcze dotyczące międzynarodowych zrzeszeń organizacji producentów w tym sektorze, obejmujące także pomoc administracyjną, której mają udzielać odpowiednie organy właściwe w przypadku współpracy międzynarodowej.</u> <u>Państwa członkowskie określają wszystkie pozostałe warunki uznawania.”</u>

Uzasadnienie

Przepisy dotyczące uznawania zrzeszeń organizacji producentów to istotne aspekty, dlatego nie powinny być przyjmowane w drodze aktów delegowanych – jak przewidziano to we wniosku, w art. 126a ust. 3, trzecie zdanie – ale zawarte w samym rozporządzeniu.

Dla ponadnarodowych zrzeszeń organizacji producentów zrzeszeń potrzebne są w stosownych przypadkach jednolite uregulowania na szczeblu UE. Dlatego upoważnia się Komisję do przyjmowania jednolitych przepisów wykonawczych w tym zakresie.

Określenie wszystkich pozostałych warunków uznawania leży w gestii państw członkowskich. W ten sposób znów należy uwzględnić różnice między poszczególnymi krajami oraz zasadę pomocniczości. Za uregulowanie ewentualnych pozostałych warunków uznawania są tym samym odpowiedzialne wyłącznie państwa członkowskie.

Poprawka 5*Artykuł 204*

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
w art. 204 dodaje się ustęp w brzmieniu: „6. W odniesieniu do sektora mleka i przetworów mlecznych art. 122 akapit pierwszy ppkt (iiia) oraz art. 123 ust. 4, art. 126a, 177a, 185e i 185f mają zastosowanie do dnia 30 czerwca 2020 r.”.	w art. 204 dodaje się ustęp w brzmieniu: „6. W odniesieniu do sektora mleka i przetworów mlecznych art. 122 akapit piąty pierwszy ppkt (iiia) oraz art. 123 ust. 4, art. 126a, <u>126b</u> , 177a, 185e i 185f mają zastosowanie do dnia 30 czerwca 2020 r.”.

Uzasadnienie

Zob. uzasadnienie poprawek 2 i 4.

Poprawka 6*Artykuł 185f ust. 2 lit. c*

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
(iii) czas obowiązywania umowy, który może być czasem nieograniczonym z klauzulami o wygaśnięciu umowy.	(iii) czas obowiązywania umowy, który może być czasem <u>ograniczonym lub nieograniczonym</u> z klauzulami o wygaśnięciu umowy <u>i o jej renegotiacji</u> .

Uzasadnienie

Podstawowe elementy umów powinny umożliwiać maksymalną elastyczność i w równym stopniu służyć producentom, jak i zakładom przetwórczym.

Bruksela, 12 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

CENY PRENUMERATY w 2011 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 100 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	770 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	400 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	300 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL